Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
VERICA TRSTENJAK
esitatud 29. juunil 2011 [1]

Kohtuasi C-162/10

Phonographic Performance (Ireland) Ltd
versus
Iirimaa jt

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud High Court (Commercial Division) (Iirimaa))

Autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused — Direktiivid 92/100/EMÜ ja 2006/115/EÜ — Esitajate ja fonogrammitootjate õigused — Artikli 8 lõige 2 — Edastamine üldsusele — Raadiote ja telerite kaudu hotellitubades kõlanud saadetes kasutatud fonogrammide kaudne üldsusele edastamine — Kaudne üldsusele edastamine hotellitubades asuvate taasesitamist võimaldavate seadmete ning fonogrammide abil — Kasutaja — Õiglane tasu — Artikli 10 lõike 1 punkt a — Õiguste piirand — Eraotstarbeline kasutamine

Sisukord

I. Sissejuhatus 3

II. Kohaldatav õigus 4

A. Rahvusvaheline õigus 4

1. Rooma konventsioon 4

2. WIPO esituse ja fonogrammide leping 5

B. Liidu õigus 7

1. Direktiiv 92/100 7

2. Direktiiv 2006/115 8

3. Direktiiv 2001/29 10

C. Siseriiklik õigus 11

1 — Algkeel: saksa; kohtumenetluse keel: inglise.

III. Asjaolud 12

IV. Menetlus siseriiklikus kohtus ja eelotsuse küsimused 13

V. Menetlus Euroopa Kohtus 13

VI. Sissejuhatavad märkused 14

VII. Esimene ja teine eelotsuse küsimus 14

A. Poolte peamised argumendid 14

B. Õiguslik hinnang 17

1. Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduva üldsusele edastamise mõiste tõlgendamine 17

2. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tõlgendamine 18

a) Liidu õiguse autonoomsed mõisted 18

b) Rahvusvahelise õiguse ja liidu õiguse kontekst 19

c) Üldsusele edastamise mõiste 19

i) Edastamise mõiste 19

ii) Üldsuse mõiste 21

iii) Järeldus 23

d) Kasutaja mõiste 23

e) Õiglase tasu maksmise kohustus 24

i) Sõnade „või” ja „ühekordne” tähendus 24

ii) Täiendav õiglane tasu 25

iii) Liikmesriikide kaalutlusõigus 25

iv) Ringhäälingumaksu mõju 27

v) Järeldus 27

3. Järeldus 27

VIII. Kolmas eelotsuse küsimus 27

A. Poolte peamised argumendid 27

B. Õiguslik hinnang 28

IX. Neljas eelotsuse küsimus 29

A. Poolte peamised argumendid 29

B. Õiguslik hinnang 29

1. Edastamise mõiste 30

2. Üldsuse mõiste 30

3. Kasutaja mõiste 31

4. Järeldus 31

X. Viies eelotsuse küsimus 31

A. Poolte peamised argumendid 32

B. Õiguslik hinnang 32

XI. Ettepanek 32

I. Sissejuhatus

1. Samamoodi kui trükikunsti leiutamine J. Gutenbergi poolt tõi lõppkokkuvõttes kaasa kirjalike teoste autoriõiguste kaitse, ei suurendanud fonograafi leiutamine T. A. Edisoni poolt mitte üksnes muusikateoste autoriõiguste kaitse majanduslikku tähtsust, vaid see pani aluse ka autoriõigusega kaasnevate õiguste, st esitajate ja fonogrammitootjate õiguste kehtestamisele. Kui fonogrammi kasutatakse, siis ei puuduta see ainult autori õigust edastatavale autoriõigusega kaitstud teosele, vaid ka autoriõigusega kaasnevaid õigusi, st esitajate ja fonogrammitootjate õigusi.

2. High Court of Ireland (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus") eelotsusetaotlus käesolevas kohtuasjas käsitleb õigust saada õiglast tasu nõukogu 19. novembri 1992. aasta direktiivi 92/100/EMÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas [2] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (kodifitseeritud versioon) [3] artikli 8 lõike 2 alusel, mis tuleb tasuda kommertseesmärkidel juba avaldatud fonogrammi üldsusele edastamise eest.

3. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib kõigepealt teada, kas selline õigus on ka juhul, kui hotellipidaja paigutab hotelli numbritubadesse raadiod ja/või telerid ning edastab neile signaali. Vastus nimetatud küsimusele sõltub sellest, kas hotellipidaja kasutab raadio- ja televisioonisaadetes edastatud fonogramme edastamiseks üldsusele.

4. Teiseks küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas selline hotellipidaja kasutab fonogramme üldsusele edastamiseks ka juhul, kui ta ei paiguta tubadesse raadioid ja telereid, vaid taasesitamist võimaldavaid seadmeid ning vastavad fonogrammid.

5. Kolmandaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas liikmesriik, mis ei näe sellistel juhtudel ette õiglase tasu saamise õigust, saab tugineda direktiivi 92/100 või direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punktile a, mille kohaselt võivad liikmesriigid näha seoses eraotstarbelise kasutamisega ette õiglase tasu saamise õiguse piiranguid.

2 — EÜT L 346, lk 61; ELT eriväljaanne 17/01, lk 120.

3 — ELT L 376, lk 28.

6. Need küsimused on sisuliselt tihedalt seotud kohtuotsusega SGAE *vs.* Rafael Hoteles.[4] Viidatud kohtuotsuses sedastas Euroopa Kohus kõigepealt, et üldsusele edastamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas[5] artikli 3 lõike 1 tähenduses on tegemist juhul, kui hotellipidaja edastab signaali hotelli numbritubadesse paigutatud telerite kaudu ja nimelt olenemata sellest, millist tehnikat signaali edastamiseks kasutatakse. Peale selle sedastas Euroopa Kohus, et asjaolu, et majutusettevõtte numbritoad on oma olemuselt eraruumid, ei välista seda, et tegemist on üldsusele edastamisega. Käesolevas asjas kerkib eelkõige küsimus, kas viidatud kohtupraktikat, mis käsitleb autoriõigusega kaitstud teoste üldsusele edastamist vastavalt direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikele 1, saab üle kanda üldsusele edastamise mõistele direktiivi 92/100 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, mis käsitleb autoriõigusega kaasnevaid esitajate ja fonogrammitootjate õigusi.

7. Lisaks on käesolev kohtuasi tihedalt seotud kohtuasjaga C-135/10: SCF, mille ettepaneku ma esitan samal päeval kui ettepaneku käesolevas kohtuasjas. Kohtuasjas SCF kerkib eelkõige küsimus, kas hambaarst, kes teeb oma hambaravikabinetti üles seatud raadio kaudu oma patsientidele kuuldavaks raadiosaateid, peab maksma direktiivi 92/100 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi õiglast tasu selle eest, et ta edastab üldsusele kaudselt raadioprogrammides kasutatud fonogramme.

II. Kohaldatav õigus

A. *Rahvusvaheline õigus*

1. Rooma konventsioon

8. Teose esitaja, fonogrammitootja ja ringhäälinguorganisatsiooni kaitse rahvusvahelise konventsiooni, mis on vastu võetud 26. oktoobril 1961 Roomas (edaspidi „Rooma konventsioon"),[6] artikkel 12 näeb ette:

„Kui kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi koopiat kasutatakse otseselt ülekandmiseks või avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks, siis maksab kasutaja ühekordset õiglast tasu kas teose esitajale või fonogrammitootjale või mõlemale. Pooltevahelise kokkuleppe puudumise korral võib siseriikliku õigusega kehtestada sellise tasu jagamise tingimused."

9. Rooma konventsiooni artikli 15 lõike 1 punkt a sätestab :

„1. Osalisriik võib siseriiklikes seadustes ja määrustes sätestada konventsiooniga tagatud kaitse suhtes erandid seoses:

a) isiklikul eesmärgil kasutamisega;"

4 — 7. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-306/05: SGAE *vs.* Rafael Hoteles (EKL 2006, lk I-11519).

5 — EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230.

6 — Esitatud vastavalt Saksamaa Liitvabariigi väljaandele *Bundesgesetzblatt* 1965 II, lk 1245.

10. Rooma konventsiooni artikli 16 lõike 1 punkt a on sõnastatud järgmiselt:

„1. Riigile, kes ühineb konventsiooniga, on kõik selle kohustused siduvad ja tal on õigus kasutada kõiki konventsioonist tulenevaid hüvesid. Samas võib osalisriik igal ajal Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri juurde deponeeritud teates deklareerida:

a) artikli 12 kohta, et:

i) ta ei kohalda nimetatud artiklit;

ii) ta ei kohalda nimetatud artiklit teatud kindlaksmääratud kasutuse puhul;

iii) ta ei kohalda nimetatud artiklit fonogrammi suhtes, mille tootja ei ole teise osalisriigi kodanik;

iv) fonogrammi suhtes, mille tootja on teise osalisriigi kodanik, kohaldab ta nimetatud artiklis ettenähtud kaitset sel määral ja sellise tähtajaga, nagu teine osalisriik kohaldab deklaratsiooni esitava riigi kodaniku poolt esmakordselt salvestatud fonogrammile; kui osalisriik, kelle kodanik fonogrammitootja on, ei taga kaitset sama suurele tulusaajate ringile nagu deklaratsiooni esitanud riik, ei loeta seda kaitse määrast kõrvalekaldumiseks;

[…]”

11. Iiri Vabariik on Rooma konventsiooni osalisriik ja ta on deponeerinud artikli 16 lõike 1 punkti a alapunktis ii) märgitud teate.

12. Euroopa Liit ei ole Rooma konventsiooni osaline. Konventsiooniga saavad ühineda ainult riigid.

2. WIPO esituse ja fonogrammide leping

13. WIPO esituse ja fonogrammide leping (WPPT), mis võeti vastu 20. septembril 1996,[7] sisaldab autoriõigusega kaasnevate õiguste osas selliseid rahvusvahelise õiguse norme, mis lähevad kaugemale kui Rooma konventsioon.

14. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 1 sätestab:

„Seos muude lepingutega

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei kitsenda olemasolevaid kohustusi, mis lepinguosalistel on üksteise vastu Roomas 26. oktoobril 1961 sõlmitud teose esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide kaitse rahvusvahelise konventsiooni (edaspidi „Rooma konventsioon”) kohaselt.

2. Käesoleva lepingu kohaselt antav kaitse ei mõjuta mingil viisil kirjandus- ja kunstiteoste autoriõiguse kaitset. Seega ei või ühtki käesoleva lepingu sätet tõlgendada sellist kaitset piiravana.

3. Käesoleval lepingul ei ole mingit seost muude lepingutega ja see ei piira mingeid muude lepingute kohaseid õigusi ja kohustusi.”

7 — Vt nõukogu 16. märtsi 2000. aasta otsus 2000/278/EÜ, WIPO autoriõiguse lepingu ning WIPO esituste ja fonogrammide lepingu heakskiitmise kohta Euroopa Ühenduse nimel (EÜT L 89, lk 6; ELT eriväljaanne 11/33, lk 208).

15. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 2, milles on toodud mõistete määratlused, näeb punktides f ja g ette:

„Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

f) ülekandmine ringhäälingus – helide või kujundite ja helide või neid esindavate märkide edastamine üldsusele kaablita vahendite abil; […]

g) esituse või fonogrammi „üldsusele edastamine" – mis tahes muude vahendite kui ringhäälingus ülekandmise abil esituse helide või muude helide või fonogrammile salvestatud helisid esindavate märkide edastamine üldsusele. Artikli 15 kohaldamisel hõlmab üldsusele edastamine fonogrammile salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist."

16. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu II peatükis on sätestatud teose esitajate ja III peatükis fonogrammitootjate õigused. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu IV peatükk sisaldab ühissätteid, mis puudutavad teose esitajaid ja fonogrammitootjaid. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 15, mis paikneb IV peatükis, näeb ette õiguse saada tasu ringhäälingus ülekandmise ja üldsusele edastamise eest:

„1. Teose esitajatel ja fonogrammitootjatel on õigus saada ühekordset õiglast tasu kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammide otsese või kaudse kasutamise eest ringhäälingus ülekandmiseks või mis tahes edastamiseks üldsusele.

2. Lepinguosalised võivad oma siseriiklikes õigusaktides kehtestada, et teose esitaja või fonogrammitootja või mõlemad võivad kasutajalt nõuda ühekordset õiglast tasu. Lepinguosalised võivad jõustada oma siseriiklikud õigusaktid, mis teose esitaja ja fonogrammitootja vahelise lepingu puudumisel näevad ette tingimused, mille kohaselt esitajad ja fonogrammitootjad ühekordset õiglast tasu jagavad.

3. Mis tahes lepinguosaline võib WIPO peadirektorile esitatud teatises deklareerida, et ta kohaldab lõike 1 sätteid üksnes teatavate kasutuste suhtes või piirab nende kohaldamist mingil muul viisil või ei kohalda neid üldse.

4. Fonogrammide üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu nii, et isikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal, käsitletakse käesolevas artiklis fonogrammide avaldamisena kaubanduslikul eesmärgil."

17. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 16 pealkirjaga „Piiramised ja erandid" sätestab:

„1. Lepinguosalised võivad oma siseriiklikes õigusaktides teose esitajate ja fonogrammitootjate kaitse suhtes ette näha samasugused piiramised ja erandid nagu nad näevad oma siseriiklikes õigusaktides ette kirjandus- ja kunstiteoste kaitse suhtes.

2. Lepinguosalised peavad käesoleva lepingu kohaste õiguste piiramiste ja erandite puhul piirduma teatavate erijuhtudega, mis ei ole vastuolus esituse või fonogrammi tavapärase kasutamisega ega piira põhjendamatult teose esitaja või fonogrammitootja õigustatud huve."

18. Iiri Vabariik ja Euroopa Liit on WIPO esituse ja fonogrammide lepingu lepinguosalised. Itaalia ega Euroopa Liit ei ole esitanud WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 lõikes 3 märgitud teatist.

B. *Liidu õigus*[8]

1. Direktiiv 92/100

19. Direktiivi 92/100 põhjendused 5, 7–10, 15–17 ja 20 on sõnastatud järgmiselt:

„[…]

5. autoriõigusega kaitstud teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide piisavat kaitset rentimis- ja laenutamisõigusega ning autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kaitset salvestusõiguse, reprodutseerimisõiguse, levitamisõigusega ja õigusega kanda neid üle ja edastada üldsusele võib sellest tulenevalt pidada ühenduse majandusliku ja kultuurilise arengu seisukohast äärmiselt oluliseks;

[…]

7. autorite ja esitajate järjepidev loometegevus ja kunstiline tegevus eeldab piisavat sissetulekut ning eelkõige fonogrammide ja filmide tootmiseks vajalikud investeeringud on eriti suured ja riskantsed; sellise sissetuleku ja tehtud investeeringute tagasisaamise saab tulemuslikult kindlustada ainult juhul, kui asjaomaste õiguste omanikele on tagatud piisav õiguskaitse;

8. kõnealuse loomingulise, kunstilise ja ettevõtlusega seotud tegevusega tegelevad valdavalt füüsilisest isikust ettevõtjad; selliste tegevustega tegelemine tuleb muuta lihtsamaks ühenduses pakutava ühtlustatud õiguskaitse abil;

9. kuivõrd selliste toimingute puhul on põhimõtteliselt tegemist teenustega, tuleb nende pakkumise soodustamiseks luua ühenduses ühtne õiguslik raamistik;

10. liikmesriikide õigusnorme tuleks ühtlustada selliselt, et need ei satuks vastuollu rahvusvaheliste konventsioonidega, mis on mitme liikmesriigi autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste aluseks;

[…]

15. tuleb kehtestada kord, mis tagaks, et autorid ja esitajad saavad neile mõeldud õiglase tasu ning et neil on võimalik usaldada selle õiguse haldamine neid esindavatele kollektiivse esindamise organisatsioonidele;

16. õiglast tasu võib maksta ühes või mitmes osas kas lepingu sõlmimise ajal või pärast seda;

17. õiglase tasu puhul tuleb võtta arvesse asjaomaste autorite ja esitajate panuse olulisust fonogrammi või filmi puhul;

[…]

20. liikmesriigid võivad kehtestada autoriõigusega kaasnevate õiguste omanike ulatuslikuma kaitse kui nõutud käesoleva direktiivi artiklis 8.”

8 — Tuginedes ELL-is ja ELTL-is kasutatud mõistetele, kasutatakse mõistet „liidu õigus” ühenduse õiguse ja liidu õiguse üldmõistena. Edaspidi käsitletavate üksikute esmase õiguse normide puhul viidatakse *ratione temporis* kehtivatele sätetele.

20. Direktiivi 92/100 artikli 8 pealkiri on „Üldsusele ülekandmine ja edastamine”. Nimetatud artikkel sätestab:

„1. Liikmesriigid näevad esitajatele ette ainuõiguse lubada või keelata oma esituste ülekandmine ringhäälingus kaablita vahendite abil ja nende edastamine üldsusele, kui esitus ise ei ole ülekantav esitus ja kui see ei ole tehtud salvestuse põhjal.

2. Liikmesriigid näevad ette õiguse, mille eesmärk on tagada, et kasutaja tasub ühekordse õiglase tasu, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks, ning millega tagatakse, et kõnealune tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise lepingu puudumise korral võivad liikmesriigid sätestada tingimused, mille kohaselt see tasu nende vahel jagatakse.

3. Liikmesriigid sätestavad ringhäälinguorganisatsioonide ainuõiguse lubada või keelata oma ringhäälingusaadete taas ülekandmine kaablita vahendite abil ja nende ringhäälingusaadete edastamine üldsusele, kui selline edastamine toimub kohas, kuhu pääsuks nõutakse üldsuselt sisenemistasu.”

21. Direktiivi 92/100 artikkel 10 sätestab:

„Õiguste piirangud

1. Liikmesriigid võivad näha ette II peatükis osutatud õiguste piirangud seoses järgnevaga:

a) eraotstarbeline kasutamine;

[…]

2. Olenemata lõike 1 sätetest võib iga liikmesriik kehtestada esitajate, fonogrammitootjate, ringhäälinguorganisatsioonide ja filmide esmasalvestuste tootjate kaitseks samasugused piirangud nagu ta on kehtestanud kirjandus- ja kuntsiteoste autoriõiguste kaitseks. Sundlitsentsid võib siiski kehtestada ainult sellises ulatuses, et nad oleksid vastavuses Rooma konventsiooniga.

3. Lõike 1 punkti a sätted ei piira kehtivaid ega tulevikus kehtestatavaid õigusnorme, mis käsitlevad tasu eraotstarbelise kasutuse jaoks tehtavate reproduktsioonide eest.”

2. Direktiiv 2006/115

22. Direktiiv 92/100 konsolideeriti direktiiviga 2006/115. Direktiivi 2006/115 põhjendused 3, 5–7, 12, 13 ja 16 on sõnastatud järgmiselt:

„3. Autoriõigusega kaitstud teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide piisavat kaitset rentimis- ja laenutamisõigusega ning autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kaitset salvestusõiguse, levitamisõigusega ja õigusega kanda neid üle ja edastada üldsusele võib sellest tulenevalt pidada ühenduse majandusliku ja kultuurilise arengu seisukohast äärmiselt oluliseks.

[…]

5. Autorite ja esitajate järjepidev loometegevus ja kunstiline tegevus eeldab piisavat sissetulekut ning eelkõige fonogrammide ja filmide tootmiseks vajalikud investeeringud on eriti suured ja riskantsed. Sellise sissetuleku ja tehtud investeeringute tagasisaamise saab tulemuslikult kindlustada ainult juhul, kui asjaomaste õiguste omanikele on tagatud piisav õiguskaitse.

6. Kõnealuse loomingulise, kunstilise ja ettevõtlusega seotud tegevusega tegelevad valdavalt füüsilisest isikust ettevõtjad. Selliste tegevustega tegelemine tuleb muuta lihtsamaks ühenduses pakutava ühtlustatud õiguskaitse abil. Niivõrd kui selliste toimingute puhul on põhimõtteliselt tegemist teenustega, tuleks nende pakkumise soodustamiseks luua ühenduses ühtne õiguslik raamistik.

7. Liikmesriikide õigusnorme tuleks ühtlustada selliselt, et need ei satuks vastuollu rahvusvaheliste konventsioonidega, mis on mitme liikmesriigi autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste aluseks.

[…]

12. Tuleb kehtestada kord, mis tagaks, et autorid ja esitajad saavad neile mõeldud õiglase tasu ning et neil on võimalik usaldada selle õiguse haldamine neid esindavatele kollektiivse esindamise organisatsioonidele.

13. Õiglast tasu võib maksta ühes või mitmes osas kas lepingu sõlmimise ajal või pärast seda. Sellisel puhul tuleks võtta arvesse asjaomaste autorite ja esitajate panuse olulisust fonogrammi või filmi puhul.

[…]

16. Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada üldsusele ülekandmise ja edastamise osas autoriõigusega kaasnevate õiguste omanike ulatuslikum kaitse kui nõutud käesoleva direktiivi sätetes.”

23. Direktiivi 2006/115 II peatükk käsitleb autoriõigusega kaasnevaid õigusi. Nimetatud direktiivi artikkel 8, mis puudutab üldsusele ülekandmist ja edastamist, sätestab järgmist:

„1. Liikmesriigid näevad esitajatele ette ainuõiguse lubada või keelata oma esituste ülekandmine ringhäälingus kaablita vahendite abil ja nende edastamine üldsusele, kui esitus ise ei ole ülekantav esitus ja kui see ei ole tehtud salvestuse põhjal.

2. Liikmesriigid näevad ette õiguse, mille eesmärk on tagada, et kasutaja tasub ühekordse õiglase tasu, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks, ning millega tagatakse, et kõnealune tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise lepingu puudumise korral võivad liikmesriigid sätestada tingimused, mille kohaselt see tasu nende vahel jagatakse.

3. Liikmesriigid sätestavad ringhäälinguorganisatsioonide ainuõiguse lubada või keelata oma ringhäälingusaadete taas ülekandmine kaablita vahendite abil ja nende ringhäälingusaadete edastamine üldsusele, kui selline edastamine toimub kohas, kuhu pääsuks nõutakse üldsuselt sisenemistasu.”

24. Direktiivi 2006/115 artikkel 10 pealkirjaga „Õiguste piirangud” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid võivad näha ette käesolevas peatükis osutatud õiguste piirangud seoses järgnevaga:

a) eraotstarbeline kasutamine;

[…]

2. Olenemata lõike 1 sätetest võib iga liikmesriik kehtestada esitajate, fonogrammitootjate, ringhäälinguorganisatsioonide ja filmide esmasalvestuste tootjate kaitseks samasugused piirangud nagu ta on kehtestanud kirjandus- ja kuntsiteoste autoriõiguste kaitseks.

Sundlitsentsid võib siiski kehtestada ainult sellises ulatuses, et nad oleksid vastavuses Rooma konventsiooniga.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud piiranguid kohaldatakse üksnes teatud erijuhtudel, mis ei ole vastuolus objekti tavapärase kasutamisega ning ei mõjuta põhjendamatult õiguste valdaja õiguspäraseid huve."

25. Direktiivi 2006/115 artikkel 14 pealkirjaga „Kehtetuks tunnistamine" sätestab:

„Direktiiv 92/100/EMÜ tunnistatakse kehtetuks; see ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisa B osas esitatud direktiivide siseriiklikusse õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid tuleks lugeda kooskõlas II lisas esitatud vastavustabeliga."

3. Direktiiv 2001/29

26. Direktiivi 2001/29 põhjendused 9–12, 15, 23, 24 ja 27 on sõnastatud järgmiselt:

„9. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste ühtlustamise aluseks peab olema kõrgetasemeline kaitse, sest nimetatud õigused on olulised intellektuaalse loomingu seisukohalt. Nende kaitse aitab tagada loovuse säilimise ja arengu autorite, esitajate, tootjate, tarbijate, kultuuri, tööstuse ja laiema üldsuse huvides. Intellektuaalomand on seetõttu tunnistatud omandi lahutamatuks osaks.

10. Jätkamaks oma loome- ja kunstilist tegevust, peavad autorid ja esitajad saama oma töö kasutamise eest nõuetekohast tasu, samasugust tasu peavad saama tootjad, et neil oleks võimalik nimetatud tegevust rahastada. Fonogrammide, filmide, multimeediatoodete ning tellitavate teenuste laadsete teenuste pakkumiseks on tarvis märkimisväärseid investeeringuid. Intellektuaalomandi õiguste piisav õiguskaitse on vajalik, et tagada nimetatud tasu kättesaamine ning võimaldada kindlustada nendele investeeringutele rahuldav kasum.

11. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tugev ja tõhus süsteem on peamisi abinõusid tagamaks, et Euroopa kultuuri loov tegevus ja tootmine saaksid vajalikke ressursse, ning kaitsmaks kunsti loojate ja esitajate sõltumatust ning väärikust.

12. Autoriõigusega kaitstud teoste ning autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide nõuetekohane kaitse on väga oluline ka kultuuri seisukohalt. Asutamislepingu artikli 151 kohaselt peab ühendus nimetatud tegevuses arvesse võtma kultuurilisi aspekte.

[…]

15. Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) egiidi all 1996. aasta detsembris peetud diplomaatiline konverents lõppes kahe uue lepingu, WIPO autoriõiguse lepingu ning WIPO esituse ja fonogrammide lepingu vastuvõtmisega, mis käsitlevad vastavalt autorite ning esitajate ja fonogrammitootjate kaitset. Nimetatud lepingud tugevdavad oluliselt autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste rahvusvahelist kaitset, muu hulgas nn digitaalse tegevuskava kaudu, ning parandavad ülemaailmse piraatlusevastase võitluse vahendeid. Ühendus ja enamik liikmesriike on lepingutele juba alla kirjutanud ning ühendus ja liikmesriigid korraldavad lepingute ratifitseerimist. Ka käesoleva direktiivi eesmärk on täita mitmeid uusi rahvusvahelisi kohustusi.

[…]

23. Käesolev direktiiv peaks täiendavalt ühtlustama autoriõigusi teoste üldsusele edastamiseks. Seda õigust tuleb käsitada laiemas mõttes, et hõlmata edastamist ka üldsusele, kes ei viibi paigas, kus teost esitatakse. Nimetatud õigus peaks hõlmama teose igasugust edastamist või vahendamist üldsusele kaabli või kaablita vahendite, kaasa arvatud ringhäälingu kaudu. See õigus ei peaks hõlmama muid tegevusi.

24. Õigust teha üldsusele kättesaadavaks artikli 3 lõikes 2 osutatud objekt tuleb käsitada igasugust tegevust hõlmavana, millega tehakse nimetatud objekt kättesaadavaks üldsusele, kes ei viibi paigas, kus objekt kättesaadavaks tehakse, kuid muid tegevusi mittehõlmavana.

[…]

27. Üksnes füüsiliste abivahendite pakkumist, mis võimaldavad edastada või edastavad, ei käsitleta käesoleva direktiivi kohaldamisel edastamisena.

[…]”

27. Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.

2. Liikmesriigid näevad ette, et ainuõigus lubada või keelata üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu nii, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal, on:

a) esitajatel nende esituste salvestuste osas;

b) fonogrammitootjatel nende fonogrammide osas;

[…]

d) ringhäälinguorganisatsioonidel nende kaabel- või kaablita sidevahendite, sh kaabli või satelliidi kaudu edastatavate saadete salvestuste osas.”

C. Siseriiklik õigus

28. Siseriikliku õiguse tähtsust omavad õigusnormid sisalduvad seaduses Copyright and Related Rights Act 2000–2007 (seadus autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kohta; edaspidi „2000. aasta seadus”).

29. 2000. aasta seaduse teine osa kannab pealkirja „Autoriõigus”.

30. Helisalvestiste osas näeb 2000. aasta seaduse § 17 lõike 2 punkt b ette helisalvestiste autoriõiguse. Paragrahvi 21 punkt a ja § 23 punkt 1 näevad ette, et helisalvestise tootja on autor, kellele sellisena kuulub esimesena helisalvestise autoriõigus.

31. 2000. aasta seaduse neljas peatükk kannab pealkirja „Autoriõiguste omaniku õigused”.

32. Selle peatüki § 37 lõike 1 punkti b järgi on autoriõiguse omanikul (sealhulgas helisalvestise tootjal) ainuõigus „teos üldsusele kättesaadavaks teha”. Fonogrammitootjal on Iiri õiguse kohaselt seega osaliselt laiaulatuslikum õiguslik seisund kui see oleks tal direktiivide 92/110 ja 2006/115 järgi.

33. 2000. aasta seaduse § 37 lõikes 2 on sätestatud, et isik, kes autoriõiguse omaniku loata paneb toime autoriõigusega piiratud teo või volitab selleks teist isikut, rikub sellega autoriõigust.

34. 2000. aasta seaduse §-s 38 aga on ette nähtud seaduslikud kasutusõigused, mis annavad õiguse mängida helisalvestisi üldsusele ning edastada neid ringhäälingu- või kaabelleviprogrammis. Isikul on õigus seda teha, kui ta nõustub maksma õiglast tasu sellise mängimise või ringhäälingu- või kaabelleviprogrammis edastamise eest ning täidab ka 2000. aasta seaduse § 38 teisi nõudeid.

35. 2000. aasta seaduse kuues peatükk näeb ette, millised tegevused on autoriõigusega kaitstud teoste suhtes lubatud.

36. Selle peatüki § 97 sätestab:

„Välja arvatud lõikes 2 ette nähtud juhtudel ei ole helisalvestise, raadiosaate või kaabelleviprogrammi autoriõiguse rikkumisega tegemist juhul, kui neid esitatakse kuulamiseks või vaatamiseks kohtades, kus neid saab kuulata või vaadata

a) ruumides, kus pakutakse nende ruumide asukatele majutusteenust;

b) üksnes või peamiselt selliste ruumide asukatele osutatava teenuse osana.

2. Lõiget 1 ei kohaldata selle kohaldamisalasse kuuluvate ruumide osadele, kus saab helisalvestist, ringhäälingu- või kaabelleviprogrammi kuulda või näha, kui nendes osades viibimise eest võetakse eraldi tasu."

37. 2000. aasta seaduse kolmas osa puudutab esitajate õigusi. Nimetatud osas sisalduv 2000. aasta seaduse § 246 sisaldab §-ga 97 analoogilist erandit esitajate suhtes.

38. Kirjandus-, kunsti-, teatri- ja muusikateoste autorite osas direktiivi 20001/29 tähenduses ei ole §-dega 97 ja 246 analoogilist erandit ette nähtud.

III. Asjaolud

39. Põhikohtuasja hageja on autorite kollektiivse esindamise organisatsioon. Tema liikmeteks on fonogrammitootjad, kes on fonogrammide puhul autoriõigusega kaasnevate õiguste omanikud. Hageja esindab vastava volituse alusel enda liikmete õigusi, mis tulenevad nende fonogrammide üldsusele edastamisest.

40. Põhikohtuasja kostja on Iiri riik.

41. Põhikohtuasja hageja on seisukohal, et Iiri riik ei ole direktiive 92/100 ja 2006/115 õigesti üle võtnud. 2000. aasta seaduse § 97 lõige 1 ei ole kooskõlas direktiivide 92/100 ja 2006/115 artikli 8 lõikega 2 osas, milles see näeb ette, et õiglast tasu ei maksta fonogrammide esitamisel, kui see leiab aset Iiri hotellide ja külalistemajade tubades ühe osana teenusest raadiote, telerite või helisüsteemide abil.

42. Põhikohtuasja hageja esitas hagi Iiri riigi vastu, paludes esiteks tuvastada, et 2000. aasta seaduse § 97 lõike 1 vastuvõtmisega on Iiri riik rikkunud kohustust üle võtta direktiivi 92/100 ja 2006/115 artikli 8 lõige 2 ja EÜ artikkel 10. Teiseks palub ta hüvitada talle sellega tekitatud kahju.

IV. Menetlus siseriiklikus kohtus ja eelotsuse küsimused

43. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõstatab endale küsimuse, kas 2000. aasta seaduse § 97 lõike 1 punktis a ja §-s 246 ette nähtud erand õiglase tasu maksmise kohustusest on kooskõlas direktiivi 92/100 ja 2006/115 artikli 8 lõikega 2, osas, milles see vabastab õiglase tasu maksmise kohustusest fonogrammide, ringhäälingusaadete või kaabelprogrammide edastamise. Neil asjaoludel esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule eelotsusetaotluses järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas hotellipidaja, kelle majutusruumides on telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja", kes „edastab üldsusele" fonogrammi, mida võidakse mängida ringhäälingus?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115/EÜ artikli 8 lõige 2 kohustab liikmesriike tagama õiguse saada hotellipidajalt õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon selle fonogrammi mängimise eest?

3. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115/EÜ artikkel 10 lubab liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu" seetõttu, et tegu on „eraotstarbelise kasutamisega" direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses?

4. Kas hotellipidaja, kelle majutusruumides on seadmed (välja arvatud teler või raadio) ja fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab selliste seadmete abil mängida või kuulata, on direktiivi 2006/115/EÜ artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja", kes „edastab üldsusele" fonogrammi?

5. Kui vastus neljandale küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115/EÜ artikkel 10 lubab liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu" selle alusel, et tegu on „eraotstarbelise kasutamisega" direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses?"

44. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu andmetel ei puuduta menetlus hotellide ning külalistemajade ruume, mis on avatud üldsusele, vaid üksnes hotelli- ja külalistetubasid. Lisaks ei puuduta see menetlus interaktiivseid või *on demand* ülekandeid.

V. Menetlus Euroopa Kohtus

45. Eelotsusetaotlus esitati Euroopa Kohtu kantseleile 7. aprillil 2010.

46. Kirjalikud märkused esitasid põhikohtuasja hageja, Iiri ja Kreeka valitsus ning komisjon.

47. Käesolevas asjas ja kohtuasjas C-135/10: SCF 7. aprillil 2011 toimunud ühisest kohtuistungist võtsid osa käesoleva põhikohtuasja hageja, SFC ja M. Del Corso esindajad, Itaalia, Iirimaa, Kreeka ja Prantsusmaa valitsus ning komisjon.

VI. Sissejuhatavad märkused

48. Põhikohtuasjas esitab hageja kahju hüvitamise nõude, mis põhineb Iiri riigi vastutusel liidu õiguse rikkumise tõttu. Euroopa Kohtu praktika kohaselt on selline nõue põhimõtteliselt ette nähtud, kui liidu õigusnormi, mille eesmärk on anda õigusi üksikisikutele, rikkumine on piisavalt selge ja raske ning selle rikkumise ja üksikisikute kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.[9] Eelotsusetaotluse esitanud kohus piirdus eelotsuse küsimustes teadlikult küsimusega, kas Iiri riik on rikkunud direktiivide 92/100 ja 2006/115 artikli 8 lõike 2 ülevõtmisel enda kohustusi. Kui Euroopa Kohus peaks seda järgnevalt toodud tõlgendamise viidete alusel jaatama, peab ta, soovides tugineda liidu õigusest tulenevale riigi vastutusele, kontrollima samuti, kas täidetud on ka muud selle vastutuse tekkimise tingimused.

49. Lisaks soovin viidata sellele, et lihtsuse huvides käsitan ma edaspidi üksnes direktiivi 2006/115. Liidu õiguse rikkumise küsimus puudutab küll nii direktiivi 92/100 artikli 8 lõiget 2 kui ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2. Direktiivi 2006/115 puhul on tegemist siiski aga üksnes direktiivi 92/100 kodifitseeritud versiooniga, mistõttu mõlema direktiivi artikli 8 lõige 2 on sõnastuselt identne. Seepärast puudutan edaspidi ainult direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2, kusjuures öeldu kehtib vastavalt ka direktiivi 92/100 artikli 8 lõike 2 kohta. Ka nimetan ma edaspidi lihtsuse huvides üksnes hotellide pidajaid, kusjuures sama kehtib vastavalt ka külalistetubade pidajate suhtes.

VII. Esimene ja teine eelotsuse küsimus

50. Kahe esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et hotellipidaja, kes seab hotellitubadesse üles telerid ja/või raadiod ning edastab neisse ringhäälingusignaali, peab maksma õiglast tasu saadetes kasutatud fonogrammide kaudse edastamise eest.

51. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 näeb ette, et õiglast tasu makstakse juhul, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks. Edaspidi puudutan ma lihtsuse huvides lähemalt juhtumit, kui kommertseesmärkidel avaldatakse fonogramm, kusjuures öeldu kehtib vastavalt ka sellise fonogrammi reproduktsiooni suhtes.

52. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib esiteks teada, kas sellisel juhul nagu sellega on tegemist käesolevas asjas, teostab hotellipidaja „üldsusele edastamise" selle sätte tähenduses ja kas ta on „kasutaja" selle sätte tähenduses. Lisaks soovib ta teada, kas selline kohustus võib tekkida ka juhul, kui tele- või raadiokanal on enda saadetes fonogrammide kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud.

A. *Poolte peamised argumendid*

53. *Põhikohtuasja hageja* ja *Prantsuse valitsuse* arvates tuleb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tõlgendada nii, et sellisel juhul nagu sellega on tegemist käesolevas asjas, peab hotellipidaja tasuma õiglast tasu.

54. Esiteks on tegemist üldsusele edastamisega direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. See mõiste on liidu õiguse autonoomne mõiste, mida tuleb tõlgendada samuti nagu üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1. Nimelt seetõttu, et mõlemal sättel on ühesugune sõnastus. Asjaolu, et autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste kaitsetasemes on erinevusi, ei välista, et üldsusele

9 — 19. novembri 1991. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-6/90 ja C-9/90C: Francovich jt (EKL 1991, lk I-5357, punkt 35), 5. märtsi 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-46/93 ja C-48/93: Brasserie du pêcheur ja Factortame (EKL 1996, lk I-1029, punkt 31) ja 9. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-568/08: Combinatie Spijker Infrabouw *vs*. De Jonge Konstruktie jt. (EKL 2010, lk I-12655, punkt 87).

edastamise mõistet saaks samamoodi tõlgendada. Vastavalt sätte eesmärgile tuleb õiglast hüvitist maksta mitte ainult autoritele, vaid ka esitajatele ja fonogrammitootjatele, kusjuures viimastele tuleb tagada õiglane tasu suurte riskidega seotud investeeringute tõttu fonogrammide tootmisel. Prantsuse valitsus viitab siinkohal sellele, et ka direktiivi 2001/29 eesmärk seaduste ühtlustamisega konkurentsimoonutusi vältida räägib üldsusele edastamise mõiste samasuguse tõlgendamise kasuks. Kuivõrd liikmesriikidel oli juba võimalus näha ette erandeid ja piiranguid, tugevdataks sellest juba tekkinud moonutusi, kui üldsusele edastamise mõiste kuuluks liikmesriikide kaalutluspädevusse. Üldsusele edastamise mõistet tuleb ühtselt tõlgendada ka seetõttu, et viimane omab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja kohta[10] järgi tähtsust autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja määratlemisel. Põhikohtuasja hageja viitab sellele, et hõlmatakse ka kaudseid ülekandeid. Kohtuotsuses SGAE *vs*. Rafael Hoteles leidis Euroopa Kohus võrreldavas olukorras, et tegemist on üldsusele edastamisega direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. Piisab sellest, kui juurdepääs on antud seeläbi, et raadiod ja telerid on üles seatud ning nendesse on edastatud signaal. See, kas hotellikülastajad seadmeid ka tegelikult kasutasid, ei ole oluline. Raadio- ja televisiooniprogrammidele juurdepääsu võimaldamist tuleb pidada nimelt hotellipidaja poolt lisateenuse osutamiseks ja sellega majandusliku huvi järgmiseks.

55. Teiseks ei välista põhikohtuasja hageja ning Prantsuse valitsuse arvates õiglase tasu maksmise kohustust see, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 kohaselt tuleb õiglast tasu maksta vaid ühekordselt. Eeltoodu ei tähenda nimelt, et hotellipidaja ei pea üldsusele edastamise eest tasu maksma juhul, kui raadio- või telekanal on tasu juba maksnud. Pigem tuleb iga direktiivi artikli 8 lõike 2 alla kuuluva kasutamise eest õiglast tasu maksta, sõltumata sellest, kas tegemist on otsese või kaudse kasutamisega. See, et sättes nimetatakse ühekordse õiglase tasu maksmist, tähendab üksnes, et hotellipidaja peab maksma vaid ühekordse tasu, mis tuleb seejärel jagada tootjate ning esitajate vahel. See tõlgendus ei ole vastuolus ka Euroopa Kohtu otsusega kohtuasjas SENA,[11] kuna Euroopa Kohus puudutas selles otsuses üksnes liidu õigusest tulenevaid nõudeid tasu ulatuse osas.

56. *Iiri* ja *Kreeka valitsus* on seisukohal, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 ei saa tõlgendada nii, et hotellipidaja oleks käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel kohustatud tasuma õiglast tasu.

57. Esiteks tuleb Iiri valitsuse arvates vastata sellele, kas tegemist on üldsusele edastamisega, siseriikliku õiguse järgi.

58. Teiseks ei ole Iiri ja Kreeka valitsuse arvates tegemist üldsusele edastamisega direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. Selles sättes on silmas peetud üksnes edastamist diskoteegis, kontserdil või baaris. Iiri valitsus viitab siinkohal sellele, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet ei saa tõlgendada nii, nagu Euroopa Kohus tõlgendas otsuses SGAE *vs*. Rafael Hoteles üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. Eelkõige näeb direktiivi 2001/29 artikli 3 lõige 1 ette autoritele ainuõiguse. Fonogrammitootjatele nähakse ainuõigus seevastu direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikega 2 ette üksnes üldsusele kättesaadavaks tegemise suhtes, kusjuures üldsusele edastamise osas näeb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ette üksnes majandusliku õiguse. Lisaks esinevat need õigused erinevas rahvusvahelises kontekstis. Eelkõige on WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punktis g määratletud üldsusele edastamise mõiste kitsam kui WIPO autoriõiguse lepingu artiklis 8 kasutatud mõiste. Eeltooduga seoses viitab Iiri valitsus sellele, et WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punkti g kohaselt peavad fonogrammid olema kuuldavaks tehtud, millega on tegemist ainult juhul, kui raadio või teler on tegelikult sisse lülitatud. Lisaks tugines Euroopa Kohus direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduva üldsusele edastamise mõiste tõlgendamisel sellele, et selle mõistega on hõlmatud ka üldsusele kättesaadavaks tegemine. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ei näe seevastu ette õigust saada õiglast tasu fonogrammi „üldsusele kättesaadavaks

10 — ELT L 372, lk 12.

11 — 6. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-245/00: SENA (EKL 2003, lk I-1251).

tegemise" eest. Ka välistavad esiteks direktiivi 2001/29 ning teiseks direktiivi 2006/115 põhjendused üldsusele edastamise mõiste ühesuguse tõlgendamise. Lisaks ei ole direktiivi 92/100 kodifitseerimisel direktiiviga 2006/115 viidatud direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikele 1 ega selgitatud, et sellega hõlmatakse ka kaudseid edastamisi. Muuseas tuleb arvestada ka Rooma konventsioonis ja WIPO esituse ja fonogrammide lepingus sisalduvate eranditega. Lõpuks välistab ühesuguse tõlgendamise asjaolu, et liikmesriigid võivad ette näha kaugemale ulatuvaid õigusi. Kreeka valitsus täiendab, et üldsusele edastamise mõiste liiga lai tõlgendamine võib tuua endaga soovimatuid tagajärgi, kuna sellisel juhul võib pidada üldsusele edastamiseks elumajja keskse antenni paigutamist ning raadiote või telerite väljaüürimist. Käesoleval juhul on nimelt tegemist sellise saate vastuvõtmisega, mis on põhimõtteliselt kaitstud. Lisaks tuleb arvestada turismivaldkonna huvidega.

59. Kolmandaks ei ole Kreeka ja Iiri valitsuse arvates hotellipidaja sellisel juhul nagu sellega on tegemist käesolevas asjas, kasutaja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. Iiri valitsus viitab esmalt sellele, et hotellipidaja seab üles vaid aparaadid ja tehnilised seadmed vastavate signaalide vastuvõtmiseks. Kui hotellipidaja neid aparaate sisse ei lülita, ei ole ta kasutaja. Veel tuleb arvesse võtta, et vastupidiselt direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikele 1 võtab direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 aluseks kasutaja. Kreeka valitsuse seisukoha järgi on üksnes raadio- ja telekanal kasutaja, hotellipidaja üksnes võimaldab saadete vastuvõtmist. Selline vastuvõtmine on kaitstud põhiõigustega ning autoriõiguste seisukohast tähtsusetu.

60. Neljandaks tuleb õiglase tasu saamise õigust eitada ka seetõttu, et hotellipidajal ei ole direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel kohustust uuesti tasu maksta juhul, kui raadio- või telekanal on kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud. Iiri valitsuse arvates tuleneb see sõnade „või" ja „ühekordne" kasutamisest ning direktiivi artikli 8 üksikute lõikude süstemaatilisest seosest. Selline maksmine ei oleks ka õiglane, kuna ringhäälingujaam on juba tasu maksma pidanud. Kreeka valitsuse arvates katab raadio- ja telejaama makstud tasu ka hotellitubades saadete vastuvõtmise raadiote ning telerite kaudu. Veel tuleb arvesse võtta, et teatud liikmesriikides, nagu näiteks Kreekas, makstakse tasu juba selle eest, et raadio- ja teleprogramme vastu võtta. Seda maksavad ka hotellid ning seega toa hinna kaudu kaudselt ka külastajad.

61. Ka *komisjon* on seisukohal, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 ei saa tõlgendada nii, et liikmesriik peaks käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel ette nägema õiglase tasu maksmise kohustuse.

62. Euroopa Kohtu praktikat direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kohta ei ole võimalik ilma pikemata üle kanda direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikele 2. Pigem tuleb arvesse võtta nende kahe sätte erinevusi. Samas kui autorile on antud kõrgeim kaitsetase ja seetõttu ainuõigus, tagatakse fonogrammitootjale üksnes nõrgem õiglase tasu saamise õigus. Lisaks on mõlemad sätted rahvusvahelise õiguse seisukohast erinevas kontekstis.

63. Nendest erisustest hoolimata tuleb komisjoni arvates käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel lähtuda üldsusele edastamisest direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. Eeskätt hõlmab see säte ka kaudseid ülekandeid. Lisaks tuleneb WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punktist g, et edastamiseks WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 lõike 1 tähenduses piisab fonogrammi kuuldavaks tegemisest. Ka toimub edastamine üldsusele. Seda, kas tegemist on üldsusele edastamisega otsustatakse selle järgi, kas koht, kus fonogrammi mängitakse on eraotstarbelise või avaliku iseloomuga, kas edastamisel on majanduslik väärtus ja kui suur on kuulajate ring. Nende kriteeriumite kohaselt on käesolevas asjas vastavalt kohtuotsusele SGAE *vs*. Rafael Hoteles tegemist edastamisega üldsusele.

64. Siiski asub komisjon seisukohale, et käesolevas asjas ei ole mõistlik hotellpidaja poolt täiendava tasu maksmine. Esiteks kuulub liikmesriikidele direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 raames kaalutlusõigus. See tuleneb liikmesriikidele rahvusvahelisel tasandil antud võimalusest näha ette piiranguid ja erandeid. See ei võimalda neil mitte ainult otsustada, millal on tasu õiglane, vaid ka seda, kas tasu on üldse õiglane. Teiseks oleks ühelt poolt direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja teiselt poolt direktiivi

2006/115 artikli 8 lõike 2 erinevate kaitsetasemetega vastuolus see, kui ka sellisel juhul nagu käesolevas asjas, kus ringhäälingujaam on juba õiglase tasu maksnud, peaks täiendava tasu maksma hotellipidaja. Seevastu ei oma tähtsust see, kas kuulajas- ja vaatajaskonnal on huvi edastamise vastu või mitte.

B. *Õiguslik hinnang*

65. Käesolevate eelotsuse küsimuste taustaks on Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas SGAE *vs.* Rafael Hoteles.[12] Euroopa Kohus sedastas nimetatud otsuses, et hotellipidaja, kes edastab hotelli numbritubadesse paigutatud telerite kaudu televisioonisignaali, tegeleb telesaates kasutatud teoste üldsusele edastamisega direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. Viidatud säte reguleerib autorite ainuõigust lubada või keelata oma teoste üldsusele edastamist. Käesolevas asjas vaidlevad pooled eelkõige selle üle, kas direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikele 1 antud üldsusele edastamise mõiste tõlgendust on võimalik üle kanda direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvale samale mõistele. Seetõttu sooviksin ma esmalt käsitleda kohtuotsust SGAE *vs.* Rafael Hoteles (1) ning seejärel direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tõlgendamist (2).

1. Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduva üldsusele edastamise mõiste tõlgendamine

66. Kohtuotsuses SGAE *vs.* Rafael Hoteles tuvastas Euroopa Kohus, et majutusettevõtte poolt telerite kaudu teoste edastamist võimaldava signaali edastamine numbritubadesse majutatud klientidele kujutab endast signaali edastamiseks kasutatavast tehnikast olenemata üldsusele edastamist direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. Sellist otsust põhjendas Euroopa Kohus järgmiselt.

67. Esiteks tugines Euroopa Kohus direktiivi 2001/29 põhjendustele. Euroopa Kohus viitas nimetatud direktiivi põhjendusele 23 mille kohaselt tuleb üldsusele edastamise mõistet käsitada laiemas tähenduses.[13] Ta märkis, et selline tõlgendus osutub vajalikuks ka selleks, et saavutada direktiivi põhieesmärk, milleks selle direktiivi põhjenduste 9 ja 10 kohaselt on muu hulgas autoriõiguste kõrgetasemeline kaitse, mis võimaldab autoritel saada oma töö kasutamise, eelkõige üldsusele edastamise eest nõuetekohast tasu.[14]

68. Teiseks tugines Euroopa Kohus oma praktikale liidu õiguse muude normide kohta.[15]

69. Kolmandaks märkis Euroopa Kohus kumulatiivset mõju, mis tuleneb sellest, et teleritega hotellinumbritubades vahetuvad kliendid reeglina suhteliselt kiiresti, mistõttu võib teoste kättesaadavaks tegemine omandada olulise tähenduse.[16]

12 — Nimetatud juba 4. joonealuses märkuses.

13 — *Ibidem*, punkt 36.

14 — *Ibidem*, punkt 36.

15 — *Ibidem*, punkt 37. Sellega seoses tugines Euroopa Kohus eelkõige 2. juuni 2005. aasta otsusele kohtuasjas C-89/04: Mediakabel (EKL 2005, lk I-4891, punkt 30), milles Euroopa Kohus tõlgendas seoses nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, lk 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224) artikli 1 punktiga a avalikkusele vastuvõtmiseks mõeldud teleprogrammide edastuse mõistet nii, et määrava tähtsusega on kindlaks määramata hulk potentsiaalseid televaatajaid. Veel tugines Euroopa Kohus 14. juuli 2005. aasta otsusele kohtuasjas C-192/04: Lagardère Active Broadcast (EKL 2005, lk I-7199, punkt 31), milles Euroopa Kohus tõlgendas seoses nõukogu 27. septembri 1993. aasta direktiivi 93/83/EMÜ teatavate satelliitlevi ja kaabli kaudu taasedastamisele kohaldatavaid autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate eeskirjade kooskõlastamise kohta (EÜT L 248, lk 15; ELT eriväljaanne 17/01, lk 134) artikli 1 lõike 2 punktiga a üldsusele satelliidi kaudu edastamise mõistet nii, et üldsus peab koosnema kindlaksmääramata hulgast potentsiaalsetest kuulajatest.

16 — *Ibidem*, punkt 38 jj.

70. Neljandaks sedastas Euroopa Kohus, et kõnealuses põhikohtuasjas käsitletavatel asjaoludel edastamine on Berni konventsiooni artikli 11a esimese lõigu punkti ii kohaselt algsest organisatsioonist erineva organisatsiooni teostatav edastamine. Selline edastamine toimub nimelt kaudselt raadio või teleri kaudu uuele üldsusele. [17]

71. Viiendaks võttis Euroopa Kohus eeltooduga seoses ja viidates WIPO koostatud tõlgendavale dokumendile, kaudse edastamise kuulajas- ja vaatajaskonna määratlemisel arvesse autori poolt eelnevalt antud luba. Euroopa Kohus sedastas, et autorid võtavad oma teose ringhäälingu kaudu levitamise lubamisel arvesse üksnes otseseid kasutajaid, st nende saatevastuvõtjate omanikke, kes eraviisiliselt või pere ringis asjaomaseid saateid jälgivad. Siiski võimaldatakse juhul, kui edastamine toimub suuremale kuulajas- ja vaatajaskonnale ning mõnikord kasumi saamise eesmärgil, uuel kuulajas- ja vaatajaskonnal teost kuulata või vaadata. Sel juhul ei ole valjuhääldi või analoogse vahendiga edastatav saade enam üksnes saate vastuvõtmine, vaid iseseisev tegevus, mille käigus edastatud teos edastatakse uuele kuulajas- ja vaatajaskonnale. [18]

72. Kuuendaks tuvastas Euroopa Kohus, et majutusettevõtte kliendid moodustavad uue kuulajas- ja vaatajaskonna. Majutusettevõte on isik, mis oma tegevusest täielikult teadlikuna sekkub asjaomasesse protsessi, et võimaldada oma klientidele ligipääs teosele. [19]

73. Seitsmendaks märkis Euroopa Kohus, et üldsusele edastamiseks piisab teoste üldsusele kättesaadavaks tegemisest niimoodi, et isikud pääsevad neile ligi. [20]

74. Kaheksandaks võttis Euroopa Kohus arvesse, et majutusettevõtte asjaomast sekkumist, mis annab selle ettevõtte klientidele ligipääsu edastatavatele teostele, tuleb käsitleda kui lisateenuse osutamist, mida tehakse teatava tulu saamise eesmärgil. Majutusettevõttes toimub asjaomane edastamine just tulu saamiseks, sest kõnealuse teenuse osutamine avaldab mõju asjaomase hotelli klassile ning seega ka numbritubade hindadele. [21]

75. Üheksandaks märkis Euroopa Kohus siiski piiravalt, et üksnes füüsiliste abivahendite pakkumine ei kujuta iseenesest endast edastamist direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. See-eest majutusettevõtte poolt telerite kaudu signaali edastamine numbritubadesse majutatud klientidele kujutab endast signaali edastamiseks kasutatavast tehnikast olenemata üldsusele edastamist viidatud sätte tähenduses. [22]

2. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tõlgendamine

76. Enne direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 kasutatud üldsusele edastamine (c) ja kasutaja (d) mõistete ning õiglase tasu maksmise kohustuse (e) tõlgendamist, soovin etteruttavalt selgitada, et nende mõistete puhul on tegemist liidu õiguse autonoomsete mõistetega (a), mida tuleb tõlgendada rahvusvahelise õiguse konteksti silmas pidades (b).

a) Liidu õiguse autonoomsed mõisted

77. Mõned menetlusosalised viitavad sellele, et liidu õiguse kohaselt ei ole teatud direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvate mõistete, nagu näiteks üldsusele edastamise mõiste, ühtne tõlgendamine vajalik. Seetõttu kuulub nende mõistete määratlemine liikmesriikide pädevusse.

17 — *Ibidem*, punkt 40.
18 — *Ibidem*, punkt 41.
19 — *Ibidem*, punkt 42.
20 — *Ibidem*, punkt 43.
21 — *Ibidem*, punkt 44.
22 — *Ibidem*, punkt 45 jj.

78. Siinkohal tuleb märkida, et kuna direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ei viita liikmesriigi õigusele, on selles kasutatud mõistete puhul tegemist liidu õiguse autonoomsete mõistetega. Kõigis liikmesriikides liidu õiguse ühetaolise kohaldamise ja võrdse kohtlemise põhimõtte seisukohalt on vajalik, et liidu õiguse sätteid tõlgendataks kogu liidus ühetaoliselt.[23] Pealegi on ainult sel viisil võimalik saavutada direktiivi 2006/115 põhjenduses 6 märgitud eesmärk muuta ühenduses pakutava ühtlustatud õigusliku raamistiku abil lihtsamaks loomingulise, kunstilise ja ettevõtlusega seotud tegevusega tegelemine.

79. Liidu õiguse autonoomse mõiste olemasolust olenemata on ühtlustamine teatavatel juhtudel siiski kitsendatud, mistõttu mõiste määratlus ei ole üksikasjalik. Sellistel juhtudel näeb liidu õigus ette ainult laia õigusliku raamistiku, mille liikmesriigid peavad täitma.[24] Sellest lähtus Euroopa Kohus õiglase tasu mõiste puhul direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.[25] Kuna iga konkreetses sättes sisalduva mõiste üksikasjalikkust tuleb siiski hinnata eraldi, siis ei saa sellest teha järeldusi direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 kasutatud ülejäänud mõistete kohta.

b) Rahvusvahelise õiguse ja liidu õiguse kontekst

80. Lisaks tuleb silmas pidada, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud õigust saada õiglast tasu tuleb tõlgendada rahvusvahelise õiguse kontekstis.

81. Õigus saada õiglast tasu on nimelt rahvusvahelise õiguse tasandil sätestatud Rooma konventsiooni artiklis 12 ja WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklis 15. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb niisiis tõlgendada rahvusvahelise õiguse norme arvesse võttes.

82. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu osas tuleneb öeldu juba sellest, et Euroopa Liit on kõnealuse lepingu osaline. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigusaktide tekste niivõrd, kuivõrd see on võimalik, tõlgendada lähtudes rahvusvahelisest õigusest, ja seda eriti siis, kui teksti eesmärgiks on jõustada liidu sõlmitud rahvusvaheline leping.[26]

83. Mis puudutab Rooma konventsiooni, siis tuleb küll märkida, et Euroopa Liit ei ole selle konventsiooni osaline. Siiski tuleneb direktiivi 2006/115 põhjendusest 7, mille kohaselt tuleks liikmesriikide õigusnorme ühtlustada selliselt, et need ei satuks vastuollu muu hulgas Rooma konventsiooniga, et Rooma konventsiooni sätteid tuleb siiski arvesse võtta.

c) Üldsusele edastamise mõiste

84. Üldsusele edastamise mõistes saab selle sõnastuse alusel eristada kahte aspekti. Esiteks peab toimuma edastamine. Teiseks peab see edastamine olema suunatud üldsusele.

i) Edastamise mõiste

85. Direktiivis 2006/115 ei ole küll sõnaselgelt määratletud, mida tuleb mõista edastamise all direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses. Viidatud sätte sõnastus ja kontekst võimaldavad siiski selgitada, kuidas asjaomast mõistet tõlgendada.

23 — *Ibidem*, punkt 31.

24 — Eespool 11. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus SENA, punkt 34.

25 — *Ibidem*, punktid 34–38.

26 — 10. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-61/94: komisjon *vs*. Saksamaa (EKL 1996, lk I-3989, punkt 52) ja eespool 4. joonealuses viidatud kohtuotsus SGAE *vs*. Rafael Hoteles, punkt 35. Vt selle kohta Rosenkranz, F., „Die völkerrechtliche Auslegung des EG-Sekundärrechts dargestellt am Beispiel der Urheberrechts", *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2007, lk 238 jj, 239 jj.

86. Nagu eespool näidatud,[27] tuleb kõnealuses sättes kasutatud edastamise mõiste tõlgendamisel arvestada Rooma konventsiooni artiklit 12 ning WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklit 15. Edastamise mõiste seisukohast on eelkõige tähtis WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 15 koostoimes artikli 2 punktiga g. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 lõige 1 näeb ette, et teose esitajatel ja fonogrammitootjatel on õigus saada ühekordset õiglast tasu fonogrammide otsese või kaudse kasutamise eest ringhäälingus ülekandmiseks või mis tahes edastamiseks üldsusele. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punktis g on määratletud esituse või fonogrammi „üldsusele edastamine" kui mis tahes muude vahendite kui ringhäälingus ülekandmise abil esituse helide või muude helide või fonogrammile salvestatud helisid esindavate märkide edastamine üldsusele. Lisaks täpsustatakse seal, et artikli 15 kohaldamisel hõlmab üldsusele edastamine fonogrammile salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist.

87. Eeltoodu põhjal saab edastamise mõiste kohta direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses teha järgmised järeldused.

88. Esiteks hõlmab direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 nii otsest kui ka kaudset edastamist. Selle poolt räägivad eelkõige asjaomase sätte avatud sõnastus ja ettevalmistavad materjalid. Direktiivi 92/100 ettevalmistavatest materjalidest nähtub nimelt, et edastamise mõiste täpsustamist sõnade „otsene või kaudne" lisamise teel ei peetud vajalikuks, kuna edastamise mõiste kasutamisel on ilmne, et see hõlmab ka kaudset edastamist.[28] Sellist tõlgendust toetab alates selle jõustumisest WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 15, mis näeb ette õiguse saada tasu ka kaudse ülekandmise korral.[29]

89. Teiseks piisab edastamise puhul fonogrammile salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemisest. Seejuures ei ole oluline, kas klient neid tegelikult kuulis või mitte. Öeldu poolt räägib kõigepealt WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punkt g, mille kohaselt omab tähtsust kuuldavaks tegemine. Lisaks piisab direktiivi 2006/115 eesmärgi kohaselt sellest, et kliendil on seaduslik ja tegelik võimalus fonogrammi kuulata.[30] Sellise tõlgenduse eelis on lisaks see, et see kattub selles osas tõlgendusega, mis on antud üldsusele esitamise mõistele direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses.

90. Eeltoodut arvesse võttes tuleb tuvastada, et edastamise mõistet direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses tuleb tõlgendada nii, et sellega on tegemist juhul, kui hotellipidaja seab numbritubadesse üles televiisorid ja/või raadioaparaadid ning edastab nendele signaali. Sellisel juhul on tegemist kaudse edastamisega, ilma et tähtsust omaks asjaolu, kas külastajad tele- ja raadioprogrammi ka tegelikult jälgisid.

91. Komisjon märgib seoses sellega, et üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei tohiks põhimõtteliselt tõlgendada laiemalt kui üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. Tuleb arvesse võtta, et liidu seadusandja soovis ette näha autoriõiguste puhul kõrgema kaitsetaseme kui autoriõigusega kaasnevate õiguste, st fonogrammitootjate ja esitajate õiguste puhul ja seega oleks süsteemiga vastuolus anda direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel fonogrammitootjatele ja esitajatele ulatuslikumad õigused kui autoritele direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 alusel. Seetõttu tuleb arvesse võtta direktiivi 2001/29 põhjendusi 23 ja 27.

27 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 81.

28 — Reinbothe, J. ja Lewinski, S., *The E.C. Directive on Rental and Lending Rights and on Piracy*, Sweet & Maxwell, 1993, lk 97.

29 — Rooma konventsiooni artikkel 12 näeb asjaomase õiguse ette ainult otsese ülekandmise puhul. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu osalised läksid selles osas Rooma konventsiooni raamest teadlikult kaugemale.

30 — Vt seoses sellega kohtujurist E. Sharpstoni 13. juuli 2006. aasta ettepanek eespool 4. joonealuses viidatud kohtuasjas SGAE *vs*. Rafael Hoteles, ettepaneku punkt 67, ja kohtujurist A. La Pergola 9. septembri 1999. aasta ettepanek kohtuasjas C-293/98: Egeda (EKL 2000, lk I-629, ettepaneku punkt 22).

92. Direktiivi 2001/29 põhjendus 27 ei välista, et käesoleva asjaga sarnastel juhtudel oleks tegemist edastamisega. Pigem tuleb seda mõista nii, et isikud, kes lubavad taasesitamist võimaldavate seadmete kasutamist, ilma et nad seejuures kontrolliksid juurdepääsu autoriõigusega kaitstud teostele, ei edasta seeläbi veel asjaomaseid teoseid üldsusele. Sellega on näiteks tegemist televiisorite või raadioseadmete müügi ja üürileandmise puhul või siis, kui *Internet Service Provider* üksnes võimaldab juurdepääsu Internetile. Käesoleva asjaga sarnastel juhtudel ei piirdu hotellipidaja, aga pelgalt asjaomaste seadmete kasutamise võimaldamisega. Pigem teeb ta hotelli külastajale kättesaadavaks fonogrammid, tehes seda küll kaudselt, kuid siiski eesmärgistatult. [31]

93. Komisjon asub viitega direktiivi 2001/29 põhjendusele 23 seisukohale, et autonoomselt vastuvõtva seadme kaudu üksnes signaali vastuvõtmine ei saa kujutada endast edastamist direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, kuid selle võib käesoleva asja kontekstis jätta lahtiseks. Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitas nimelt, et hotellipidaja ei piirdunud käesolevas asjas signaali vastuvõtmisega, vaid saatis selle ka ise edasi. [32]

ii) Üldsuse mõiste

94. See, mida tuleb mõista üldsuse all, kellele edastamine toimub, on direktiivis 2006/115 samuti määratlemata.

95. Erinevalt edastamise mõiste määratlemisest ei ole seoses sellega abiks üldsusele edastamise legaaldefinitsioon, mis on toodud WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 2 punktis g. Viidatud sättes toodud määratlus ei täpsusta nimelt edastamisega seonduva asjaomase üldsuse aspekti. Pigem on lihtsalt märgitud, et kuuldavaks tegemine peab olema suunatud üldsusele, mistõttu puudub legaaldefinitsioonil selles osas sisu.

96. Siiski tõusetub küsimus, kas siinkohal võib tugineda eespool esitatud Euroopa Kohtu praktikale [33] direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduva üldsusele edastamise mõiste tõlgendamisel, mille kohaselt võib olla hotellituppa edastamise puhul tegemist üldsusele edastamisega, kui külastajate kiire vaheldumise tõttu omandab kaitstud teose kasutamine olulise tähenduse.

97. Minu arvates tuleb sellele küsimusele jaatavalt vastata. [34]

98. Esiteks räägib selle kasuks asjaolu, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 kasutatakse sama mõistet. Selle vastu väidab küll Iiri valitsus, et pärast kohtuotsuse SGAE *vs*. Rafael Hoteles vastuvõtmist toimunud direktiivi 92/100 konsolideerimisel ei ole direktiivis 2006/115 selget viidet selle kohta, et artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet tuleks mõista ühtemoodi üldsusele edastamise mõistega direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses. See vastuväide mind ei veena. Pigem näib mulle, et kuna pärast kohtuotsuse SGAE *vs*. Rafael Hoteles vastuvõtmist säilitati üldsusele edastamise mõiste direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 ilma igasuguste täiendusteta, tuleb mõlemas sättes sisalduvat mõistet tõlgendada ühtemoodi.

99. Teiseks näib tihe sisuline ja õiguslik seos autoriõiguse ning sellega kaasnevate esitajate ja fonogrammitootjate kaitseõiguste vahel rääkivat selle kasuks, et mõlemaid mõisteid tuleb tõlgendada ühtemoodi.

31 — Eespool 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus SGAE *vs*. Rafael Hoteles, punkt 45 jj.

32 — Siinkohal viitan ma kohtuasjas C-135/10: SCF esitatud ettepaneku punktidele 90–109 ning 114–125, milles ma seda õigusküsimust käsitlen.

33 — Vt käesoleva ettepaneku punktid 66–75.

34 — Vt selle kohta ka Walter, M., Lewinsky, S., *European Copyright Law*, Oxford University Press 2010, lk 989.

100. Esmalt tuleb nimelt arvesse võtta, et direktiiv 2006/115 ja direktiiv 2001/29 on omavahel seotud selliselt, et esitajate ja fonogrammitootjate õigused ei sisaldu mitte ainult direktiivis 2006/115, vaid ka direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 2. Viimati nimetatud säte näeb nimelt ette esitajate ja fonogrammitootjate ainuõiguse teoste kättesaadavaks tegemisel enda valitud kohas ja enda valitud ajal, samas kui esimesena nimetatud säte näeb üldsusele edastamisel üksnes ette õiglase tasu saamise õiguse. Eeltoodut arvesse võttes tundub mulle vähe tõenäoline, et samu mõisteid tuleks nendes direktiivides erinevalt tõlgendada.

101. Seejärel tuleb arvestada autoriõiguse ning esitajate ja fonogrammitootjate autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste sisulise seosega. Autoriõigusega kaitstud muusikateoseid tehakse laiale üldsusele kättesaadavaks enamikul juhtudest alles interpretatsioonina helikandjal salvestatud esitaja esitusena. Kui arvestada, et just seda esitajate ja fonogrammitootjate panust honoreeritakse direktiivi artikli 8 lõike 2 järgi õiglase tasu saamise õiguse kaudu, näitab see eelkõige, et üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 tuleb tõlgendada ühtemoodi.

102. Kolmandaks kõneleb selle kasuks direktiivi 2006/115 põhjendus 5, mille kohaselt tuleb esitajatele tagada piisav sissetulek ja fonogrammitootjatele piisav tagatis tehtud investeeringute osas. Kui võtta arvesse eespool nimetatud autoriõiguse ja sellega kaasnevate kaitseõiguste tihedat seost, ei ole võimalik aru saada, miks peaks ühel fonogrammi üldsusele edastamise juhul kuuluma autorile direktiivi artikli 3 lõike 1 järgi ainuõigus, samas kui esitajad ja fonogrammitootjad ei saa direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi õiglast tasu, vaid nad jäetakse üldse tähelepanuta.

103. Seevastu ei ole veenvad vastuväited, mida sellise ühetaolise tõlgendamise vastu tuuakse.

104. Esiteks ei saa ma aru, kuidas võiks üldsuse mõiste erinevat tõlgendamist õigustada asjaolu, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõige 1 näeb autorile ette ainuõiguse, samas kui direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 näeb esitajatele ja fonogrammitootjatele ette üksnes majandusliku õiguse saada õiglast tasu.

105. Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 ainuõiguse andmise erilisus seisneb selles, et see võimaldab autoril keelata enda muusika kasutamine selleks õigustamata isikute poolt. Nii kaugele ei soovinud liidu seadusandja fonogrammitootjate ja esitajate autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste osas minna, aga fonogrammide puhul, mis on juba kaubanduslikel eesmärkidel avalikustatud. Samas nägi ta neile ette kompensatsioonina õiguse õiglase tasu saamiseks. Direktiivi artikli 8 lõike 2 regulatsiooni võib seega mõista teatud liiki sundlitsentsina.[35] Kui järgida seda mõtet kompensatsioonist ja sundlitsentsist, oleks mõttekas fonogrammi üldsusele edastamise korral anda fonogrammitootjatele ja esitajatele õigus saada õiglast tasu kõikidel neil juhtudel, mil autorile kuuluks ainuõigus.

106. Teiseks ei ole võimalik asjaolust, et direktiivi 2001/29 põhjenduse 9 järgi kehtib autori suhtes kõrge kaitsetase, samas kui esitajate ja fonogrammitootjate osas näeb direktiivi 2006/115 põhjendus 5 ette üksnes piisava kaitsetaseme, absoluutselt järeldada seda, et autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste puhul tuleb üldsuse elementi tõlgendada kitsamalt. Mulle tundub arusaadavam mõista seda kui viidet, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõige 1 näeb autorile ette ainuõiguse, samas kui direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ei näe esitajatele ja fonogrammitootjatele ette ainuõigust, vaid üksnes õiguse saada õiglast tasu.

107. Kolmandaks väidetakse, et Euroopa Kohus on üldsusele edastamise mõiste tõlgendamisel direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses tuginenud direktiivi 2001/29 põhjendusele 23, mille kohaselt tuleb õigust üldsusele edastamiseks mõista laias tähenduses. Kuna direktiiv 2006/115 ei sisalda sarnast põhjendust, tuleb üldsusele edastamise mõistet selles direktiivis kitsalt tõlgendada.

35 — WIPO, *WIPO Intellectual Property Handbook*, 2004, lk 318.

108. Ka see vastuväide tuleb kokkuvõttes tagasi lükata.

109. Tuleb küll möönda, et Euroopa Kohus tugines kohtuotsuses SGAE *vs*. Rafael Hoteles üldsusele edastamise mõiste tõlgendamisel tõepoolest nimetatud põhjendusele ning direktiivis 2006/115 ei leidu samasisulist põhjendust.

110. See ei õigusta aga üldsusele edastamise mõiste piiravamat tõlgendamist direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2. Sest eespool nimetatud põhjendused ja direktiivi 2006/115 põhjendustes 3, 4 ja 5 nimetatud eesmärk tasustada õiguste omanikke õiglaselt, tuginevad juba eeldusel, mille kohaselt tuleb direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsuse mõistet tõlgendada ühtmoodi. Lisaks tuleb viidata sellele, et Euroopa Kohus põhjendas laia tõlgendamise vajadust ka sellega, et direktiivi 2001/29 põhjenduse 10 kohaselt tuleb autoritele tagada õiglane tasu. Selles osas sisaldub analoogiline põhjendus direktiivi 2006/115 põhjenduses 5, mille kohaselt tuleb autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste omanikele tagada piisav sissetulek ja piisav tagatis tehtud investeeringute osas.

111. Vahejäreldusena tuleb seega tuvastada, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet tuleb põhimõtteliselt [36] tõlgendada samamoodi nagu direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet. Seega tuleneb käesoleva asjaga sarnastel juhtudel edastamine üldsusele sellest, et hotellitubade külastajate kiire vaheldumise tõttu omandab kaitstud teose kasutamine olulise tähenduse.

iii) Järeldus

112. Eeltoodud põhjendustel tuleb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet tõlgendada nii, et hotellipidaja, kes seab hotellitubadesse üles televiisorid ja/või raadiod ning edastab neisse ringhäälingusignaali, edastab üldsusele kaudselt raadio- ja telesaadetes kasutatud fonogramme.

113. Siinkohal ei saa jätta märkimata, et küsimus, kas üldsusele edastamisega võib olla tegemist ka juhul, kui edastamisega ei järgita tulu saamise eesmärki, tekitas kohtuistungil vaidlusi. Kuna käesolevas asjas on aga tegemist olukorraga, kus fonogrammide kuuldavaks tegemine kujutab endast lisateenust, mis avaldab mõju asjaomase hotelli klassile ning numbritubade hindadele, on tulu saamise eesmärk olemas, mistõttu ei ole vaja seda punkti käesoleva menetluse huvides enam rohkem käsitleda. [37]

d) Kasutaja mõiste

114. Seejärel soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas hotellipidaja puhul on tegemist „kasutajaga" direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. Direktiivi artikli 8 lõige 2 näeb nimelt ette, et fonogrammi üldsusele edastamiseks kasutamisel tekkiva õiglase tasu maksmise nõude peab täitma kasutaja.

115. Kasutaja on direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses igaüks, kes fonogrammi kaablita vahendite abil üle kannab või muul moel üldsusele edastab.

36 — Seda, kuidas tõlgendada üldsuse mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses autonoomselt vastuvõtva seadme puhul ja kas sellist tõlgendust on võimalik üle kanda üldsuse mõistele direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, vaata minu ettepanekust kohtuasjas C-135/10: SCF, ettepaneku punktid 114–125.

37 — Täiendavalt soovin viidata minu ettepanekule kohtuasjas C-135/10: SCF, ettepaneku punktid 128–135, milles seda õigusküsimust käsitletakse.

116. Vastupidiselt Iiri valitsuse seisukohale ei ole võimalik asjaolust, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 kasutatakse kasutaja mõistet ja direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 seda ei tehta, võimalik järeldada, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada piiravalt. Nende õigusnormide erineva sõnastuse põhjus on nimelt järgmine: direktiivi artikli 3 lõige 1 annab ainuõiguse, millele võib omanik tugineda igaühe vastu. Seetõttu ei ole vaja selle õiguse vastaspoolt sättes nimetada. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ei anna seevastu ainuõigust, vaid üksnes õiguse saada õiglast tasu. Seetõttu peab selles normis olema kindlaks määratud ka õiguse vastaspool.

117. Vahejäreldusena tuleb seega tuvastada, et hotellipidaja, kes edastab üldsusele kaudselt fonogramme, on kasutaja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ja seega selles sättes ette nähtud õiguse õiglasele tasule vastaspool.

e) Õiglase tasu maksmise kohustus

118. Lisaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui raadio- või telejaam on fonogrammide saates kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud, peab fonogrammide kasutamise eest õiglast tasu maksma ka hotellipidaja, kes teeb enda külastajatele nende hotellitubades kättesaadavaks raadio- ja telesaated ning edastab seega saadetes kasutatud fonogramme kaudselt üldsusele.

119. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 näeb ette, et kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutamisel ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamisel tasub kasutaja ühekordse õiglase tasu ja see tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel. Kui esitajate ja fonogrammitootjate vahel puudub leping, siis võivad liikmesriigid sätestada tingimused, mille kohaselt see tasu nende vahel jagatakse.

120. Selle normi sõnastusest ja ülesehitusest nähtub, et ka sellisel juhul peab hotellipidaja maksma õiglast tasu.

121. Vastupidiselt Iiri valitsuse seisukohale ei ole sõnadest „või” ja „ühekordne” nimelt võimalik järeldada, et hotellipidaja ei pea sellisel juhul tasu maksma (i). Lisaks ei veena ka Iiri valitsuse ja komisjoni seisukoht, et täiendava tasu maksmine ei oleks õiglane (ii) ega komisjoni viide liikmesriikide kaalutlusõigusele (iii). Ka Kreeka valitsuse viide sellele, et osades liikmesriikides tasutakse ringhäälingumaksu, ei saa eraldi võetuna õigustada kõrvalekallet õiglase tasu maksmise kohustusest (iv).

i) Sõnade „või” ja „ühekordne” tähendus

122. Iiri valitsuse arvamuse kohaselt tuleneb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvatest sõnadest „või” ja „ühekordne”, et hotellipidaja ei pea fonogrammi üldsusele kaudse edastamise korral tasu maksma, kui raadio- või telejaam on fonogrammi enda saadetes kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud.

123. See arvamus ei ole veenev.

124. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 esimeses lauses sõna „ühekordne” kasutamisega soovis liidu seadusandja üksnes näidata, et eraldi tasu ei maksta esitajale ja fonogrammitootjale, vaid tasumisele kuulub üks ühekordne tasu, mis jagatakse esitajate ja fonogrammitootjate vahel.

125. Selle seisukoha kasuks räägib esiteks normi sõnastus ja ülesehitus ja eelkõige selle seos direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 teise lausega, milles sätestatakse, et see tasu jagatakse fonogrammitootjate ja esitajate vahel.

126. Teiseks tundub mulle, et ainult selline tõlgendus on kooskõlas eespool esitatud arusaamaga, et õiglase tasu saamise õigus direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 esimese lause järgi on käsitatav teatud liiki sundlitsentsina. Kui see arusaam aluseks võtta, tuleks alati, kui fonogrammi selle sätte tähenduses kasutatakse, see tähendab nii saates kui ka sellele järgneva üldsusele edastamise puhul, kompenseerida autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste riive, mis tähendab, et igakordselt tekib õiglase tasu saamise õigus.

127. Kolmandaks tundub mulle, et Iiri valitsuse seisukohale räägib vastu ka WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklis 15 sisaldub rahvusvahelise õiguse norm, milles tuleneb, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 peab hõlmama ka kaudseid edastusi. Kaudse edastamise korral tekib õigus õiglast tasu nõuda reeglina juba sellelt isikult, kes fonogrammi saatis või otseselt edastas. Kui sellisel juhul loobuda fonogrammi kaudselt edastanud isiku kohustusest põhjendusega, et saate või otsese edastamise eest on juba õiglast tasu makstud, ei teki üldsusele kaudse edastamise korral reeglina õigust õiglast tasu nõuda. See ei näi mulle WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklis 15 sisalduva rahvusvahelise õiguse normiga kooskõlas olevat.

128. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvad sõnad „või” ja „ühekordne” ei välista käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel hotellipidaja kohustust maksta õiglast tasu.

ii) Täiendav õiglane tasu

129. Iiri valitsus ja komisjon tuginevad sellele, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei ole õiglane näha ette käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel hotellipidajale täiendava tasu maksmise kohustust. Nimelt on fonogrammitootjatel ja esitajatel nõue ringhäälinguorganisatsioonide vastu.

130. Selle väitega ei saa nõustuda.

131. Esiteks ei ole see kooskõlas direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikele 2 aluseks oleva arusaamaga, et tasu tuleb maksta alati siis, kui täiendavale hulgale üldsusest antakse võimalus fonogrammi kuulata. Raadio- või telesaates fonogrammi kasutamise eest makstud õiglane tasu hõlmab nimelt üksnes selle saate kuulamise eraviisiliselt või perekondlikus ringis. Sellise uue kuulajaskonna lisandumine nagu selleks on hotellikülastajad, ületab sellist kasutamist ja kujutab endast täiendavat kasutamist kaudse üldsusele edastamise vormis. Sellise täiendava kasutamise eest tuleb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 aluseks oleva arusaama kohaselt maksta teatud liiki kompenseeriva sundlitsentsina täiendavat õiglast tasu.

132. Teiseks tundub mulle, et selline arusaam ei ole kooskõlas WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklis 15 sisalduva rahvusvahelise õiguse normiga. Nagu juba esitatud,[38] näeb see säte ette, et ka fonogrammi üldsusele kaudse edastamise korral tuleb õiglast tasu maksta. Kui asuda seisukohale, et kaudse edastamise eest ei ole õiglase tasu maksmine õiglane põhjendusel, et otsese edastamise eest on juba õiglast tasu makstud, oleks see minu arvates selle rahvusvahelise õiguse normiga vastuolus.

133. Kolmandaks näib mulle, et Iiri valitsuse ja komisjoni selline väide võib tekitada vastuolusid. Nii peaks baari, restorani või diskoteegi pidaja, kes ise fonogramme mängib, maksma selle eest õiglast tasu. Samas ei peaks ta maksma tasu siis, kui ta edastaks raadiojaama, mis piirdub üksnes fonogrammide mängimisega.

iii) Liikmesriikide kaalutlusõigus

134. Komisjon on lisaks seisukohal, et liikmesriikidel on kaalutlusõigus selles osas, kas nad näevad käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel ringhäälinguorganisatsiooni kohustuse kõrval maksta õiglast tasu ette ka sellise nõude esitamise võimaluse hotellipidaja vastu.

38 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 127.

135. Selle väitega ei saa nõustuda.

136. Esiteks tuleb tõdeda, et sellise kaalutlusõiguse olemasolu ei ole direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikest 2 võimalik järeldada. Küll on liikmesriikidel õiglase mõiste vähese määratluse [39] tõttu ulatuslik kaalutlusõigus hinnates seda, millist tasu nad peavad õiglaseks. Säte ei anna neile aga kaalutlusõigust selles osas, *kas* nad peavad tasu ette nägema. Pigem näeb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ette, et liikmesriigid peavad ette nägema õiglase tasu nii fonogrammi kasutamisel ringhäälingusaadetes kui ka üldsusele edastamisel.

137. Teiseks oleks tõlgendus, mille kohaselt peavad liikmesriigid küll tasu ette nägema, kuid võivad selle nominaalselt võrdsustada nulliga, selle sätte sõnastust aluseks võttes äärmiselt piiripealne. Sellise tõlgenduse vastu peaks rääkima ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 eesmärk tagada fonogrammitootjatele ja esitajatele õiglane tasu selle eest, et fonogrammide kaudse edastamisega riivatakse täiendavalt nende kaitseõigusi.

138. Kolmandaks ei veena ka komisjoni argument, et liikmesriikide kaalutlusõiguse ulatuse kindlaksmääramisel liidu õiguse tasandil tuleks arvesse võtta ka kaalutlusruumi, mis on neile antud rahvusvahelise õiguse tasandil.

139. Esmalt tuleb viidata sellele, et liikmesriigil ei ole võimalik tugineda rahvusvahelise õiguse tasandil olemasolevale kaalutlusruumile, kui ta allub liidu õiguse tasandil rangematele nõuetele. Seepärast on komisjoni lähtekoht minu arvates juba algusest peale vale.

140. Edasi tuleb arvesse võtta, et liit on ise WIPO esituse ja fonogrammide lepingu osalisriik ning talle tuleb seega kohaldada sellest lepingust tulenevaid rahvusvahelise õiguse kohustusi. Lojaalsuspõhimõtte kohaselt peab liikmesriik hoiduma kõigist meetmetest, mis võiksid ohustada liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmist.

141. Liidule on siduv WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikkel 15, mis näeb õiglase tasu saamise õiguse ette ka kaudse edastamise juhtudel. Liidul ei ole võimalik selle sätte osas tugineda erandile või piirangule. WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 lõige 3 ei oma siinkohal tähtsust. See säte näeb ette, et mis tahes lepinguosaline võib WIPO peadirektorile esitatud teatises deklareerida, et ta kohaldab WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 lõike 1 sätteid õiglase tasu saamise õiguse kohta üksnes teatavate kasutuste suhtes või piirab nende kohaldamist mingil muul viisil või ei kohalda neid üldse. Liit ei ole aga sellist deklaratsiooni esitanud. Siinkohal ei ole võimalik tugineda ka WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklile 16. Selle normi esimene lõige võimaldab lepingu osalisriikidel nimelt üksnes näha ette autoriõigusega kaasnevate kaitseõiguste osas samasuguseid piiranguid ja erandeid, nagu nad on ette näinud autoriõiguse suhtes. Tegemist ei ole seega normiga, mis võimaldaks kehtestada iseseisvalt piiranguid ja erandeid üksnes autoriõigusega kaasnevate õiguste suhtes. Ka selle normi teine lõige ei saa iseenesest olla piirangute ja erandite aluseks. See ei näe nimelt ise ette võimalust näha ette piirangut või erandit, vaid piirab pigem lepingu osalisriikide kaalutlusõigust WIPO esituse ja fonogrammide lepingus ette nähtud erandite ja piirangute osas.

142. Vahejäreldusena tuleb seega tõdeda, et liikmesriikide kaalutlusõigusele tuginev komisjoni argument tuleb samuti tagasi lükata.

39 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 78.

iv) Ringhäälingumaksu mõju

143. Kuigi Kreeka valitsus viitab viimasena asjaolule, et osades liikmesriikides tuleb maksta ringhäälingumaksu, mida tasuvad ka hotellid, ei veena see argument eraldi võetuna mind veel üldsegi. Kuivõrd seda maksu ei kasutata esitajatele ja fonogrammitootjatele õiglase tasu maksmiseks, vaid muudel eesmärkidel, nagu näiteks avalik-õigusliku raadio- või televisiooniprogrammi rahastamiseks, ei tohi sellise maksu argumendile tugineda esitajate ja fonogrammitootjate kahjuks.

v) Järeldus

144. Direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb seega tõlgendada nii, et juhul kui raadio- või telejaam on fonogrammide saates kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud, peab fonogrammide kasutamise eest õiglast tasu maksma ka hotellipidaja, kes teeb enda külastajatele hotellitubades kättesaadavaks raadio- ja telesaated ning edastab seega saadetes kasutatud fonogramme kaudselt üldsusele.

3. Järeldus

145. Kokkuvõtvalt tuleb tuvastada, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et hotellipidaja, kes seab hotellitubadesse üles telerid ja/või raadiod ning edastab neisse ringhäälingusignaali, peab maksma õiglast tasu saadetes kasutatud fonogrammide üldsusele kaudse edastamise eest, seda ka juhul, kui telejaam on omalt poolt fonogrammide enda saates kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud.

VIII. Kolmas eelotsuse küsimus

146. Kolmanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2006/115/EÜ artikli 10 lõike 1 punkt a lubab liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu”. See eeldaks, et fonogrammide kaudse üldsusele edastamise korral raadiote ja telerite kaudu on tegemist „eraotstarbelise kasutamisega” selle sätte tähenduses.

A. *Poolte peamised argumendid*

147. *Põhikohtuasja hageja* arvates ei ole käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel alust kohaldada direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a. Nagu see nähtub Euroopa Kohtu otsusest kohtuasjas SGAE *vs*. Rafael Hoteles, ei ole käesoleval juhul tegemist eraotstarbelise kasutamisega selle sätte tähenduses. Hotell kasutab fonogramme majandustegevuses, edastades neid enda majandushuvides üldsusele. Kas hotellikülastaja kasutas eraviisiliselt või oli sellise iseloomuga kasutamise koht, ei oma siinkohal tähtsust. Niikuinii lubab direktiivi 2006/115 artikkel 10, mida tuleb erandit sätestava normina tõlgendada kitsalt, piiranguid üksnes õiglase tasu saamise õiguse osas ega võimalda seetõttu sellise ulatusliku erandi kehtestamist nagu seda on tehtud Iiri seadusandluses. Lisaks ei täida see regulatsioon direktiivi artikli 10 lõikes 3 sisalduva kolmeastmelise testi tingimusi.

148. *Iiri* ja *Kreeka valitsuse* ning *komisjoni* arvates lubab direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a näha liikmesriigil ette sellise erandi nagu see on ette nähtud Iiri seadusandluses. Iiri ja Kreeka valitsus viitavad esmalt sellele, et hotellikülastaja poolt hotellitoas raadio ja teleri kasutamine on eraviisiline, kuna hotellituba kuulub põhiõigustega kaitstud erasfääri. Iiri valitsuse arvates tuleb lähtuda üksikutes tubades olevatest üksikutest vaatajatest. Käesoleva asja suhtes ei saa kohaldada kohtuotsust SGAE *vs*. Rafael Hoteles. Niikuinii pidas Euroopa Kohus selles kohtuotsuses vastuolus olevaks selle, et hotellitoad on eraotstarbelised ja seal leiab siiski aset üldsusele edastamine. Komisjon leiab sellega

seoses, et direktiiv 2006/115 ei näe ette eraotstarbelise kasutamise mõiste määratlust, mistõttu on liikmesriikidel vabadus määratleda teatud kohti eraotstarbeliste kohtadena direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 tähenduses. Lisaks ei takista Iiri valitsuse ja komisjoni arvates ka direktiivi 2006/115 artikli 10 lõikes 3 sisalduv kolmeastmeline test artikli 10 lõike 1 punkti a kohaldamist.

B. *Õiguslik hinnang*

149. Direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a näeb ette, et liikmesriigid võivad näha ette peatükis 2 osutatud õiguste, mille hulka kuulub direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi ka õiglase tasu saamise õigus, piirangud seoses eraotstarbelise kasutamisega.

150. Seda sätet tuleb tõlgendada nii, et selle järgi ei saa käesoleva asjaga sarnastel juhtudel piirata hotellipidaja kohustust maksta direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi õiglast tasu fonogrammide üldsusele edastamise eest.

151. Direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a raames tuleb igakordset kasutamist hinnata. Seejärel on otsustav igakordse kasutamise avalik või eraotstarbeline iseloom, mitte aga kasutamise koha avalik või eraotstarbeline iseloom. [40]

152. Fonogrammi kasutamine, mis andis käesolevas asjas aluse õiguse tekkele saada direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi õiglast tasu, on hotellipidaja poolt kasutamine üldsusele edastamise kujul. Seetõttu ei saa selline kasutamine minu arvates kuuluda direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punktis a sisalduva erandi alla, sest hotellipidaja poolt üldsusele edastamise vormis toimuvat edastamist on raske samaaegselt pidada tema poolt eraotstarbeliseks kasutamiseks. Mõistete „era” ja „avalik” puhul on nimelt ilmselt tegemist antonüümidega. [41]

153. Kas hotellikülastaja tegevust tema hotellitoas tuleks seevastu hinnata eraotstarbelise kasutamisena, on käesoleva menetluse seisukohast ebaoluline. Käesolevas asjas ei ole tegemist direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a kohaldamisega mitte hotellikülastaja kasutamise, vaid just hotellipidaja kasutamise suhtes. Käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel võib fonogrammi kasutamine hotellipidaja poolt kujutada endast üldsusele edastamist, samas kui hotellikülastaja poolt oleks selline kasutamine eraotstarbeline. Niimoodi mõistan ma ka kohtuotsuse SAGE *vs*. Rafael Hoteles põhjendusi, milles leiti hoolimata argumentidest hotellitubade eraotstarbelise iseloomu kohta, et tegemist on edastamisega üldsusele. [42]

154. Ei ole ka võimalik väita, et sellise tõlgenduse kaudu kaotaks direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a oma praktilise mõju. Pigem säilitab see norm iseseisva kohaldamisala, seda eelkõige kasutuste suhtes, mis ei seisne üldsusele edastamises, vaid teistes kasutustes, nagu näiteks salvestused direktiivi 2006/115 artikli 7 tähenduses.

155. Lõpuks tuleb tagasi lükata ka komisjoni lähtekoht, mille kohaselt võivad liikmesriigid põhimõtteliselt ise määratleda teatud kohti eraotstarbeliste kohtadena, kuna direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a ei sisalda eraotstarbelise kasutamise mõiste legaaldefinitsiooni. Esiteks on eraotstarbelise kasutamise mõiste puhul direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses tegemist liidu õiguse autonoomse mõistega, mida tuleb kogu liidus tõlgendada liidus ühetaoliselt. [43] Direktiivis legaaldefinitsiooni puudumine ei tähenda seega ilmtingimata, et liikmesriikidel on

40 — Vt Mahr, F. E., „Die öffentliche Wiedergabe von Rundfunksendung im Hotelzimmer”, *Medien und Recht 2006*, lk 372 jj., lk 376, kes viitab sellele, et otsustav ei ole edastamise koht, vaid kasutamistoimingu koht. Koha eraotstarbeline iseloom sõltub nimelt konkreetse juhtumi tehnilistest kokkusattumustest.

41 — Nii leitakse vastava mõistete paari puhul ka rahvusvahelises õiguses, vt Ricketson, S., Ginsburg, J., *International Copyright and Neighbouring Rights*, Volume I, Oxford, 2. väljaanne 2006, punkt 12.02, Berni konventsiooni kohta.

42 — Viidatud juba eespool 4. joonealuses märkuse, punktid 50–54.

43 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 78 jj.

kaalutlusõigus eraotstarbelise kasutamise mõistele tõlgenduse andmise osas. Nagu juba eespool esitatud, et ole tegemist ka juhtumiga, mil see säte oleks niivõrd laialt määratletud, et liikmesriikidel oleks veel täiendav kaalutlusruum liidu õiguse raames. Pigem on eraotstarbelise mõiste määratlus sama selgelt piiritletud nagu üldsusele edastamise mõiste, kuna era ja üldsuse mõisted välistavad üksteist vastastikku.

156. Kokkuvõttes tuleb tuvastada, et direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et juhul kui hotellipidaja edastab fonogramme üldsusele, ei välista see säte tema poolt õiglase tasu maksmise kohustust, kuna tegemist ei ole eraotstarbelise kasutamisega hotellipidaja poolt.

IX. Neljas eelotsuse küsimus

157. Neljanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas hotellipidaja, kelle majutusruumides on seadmed (välja arvatud teler või raadio) ja fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab selliste seadmete abil mängida või kuulata, on direktiivi 2006/115/EÜ artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi.

A. *Poolte peamised argumendid*

158. *Põhikohtuasja hageja* arvates tuleb sellele küsimusele jaatavalt vastata. Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et sellisel juhul toimub hotellipidaja poolt üldsusele edastamine ja adressaatideks on hotellikülastajad, kellele ei oleks need fonogrammid vastasel juhul kättesaadavad. Sellisel juhul ei ole tegemist üksnes edastamist võimaldavate füüsiliste abivahendite pakkumisega, mis ei kujuta endast direktiivi 2001/29 põhjenduse 27 kohaselt edastamist.

159. *Iiri* ja *Kreeka valitsuse* ning *komisjoni* arvates tuleks sellele küsimusele vastata eitavalt. Kreeka valitsus viitab enda seisukohtadele esimeses eelotsuse küsimuses. Iiri valitsus ja komisjon on seisukohal, et üldsusele edastamisega ei ole tegemist juhul, kui hotellipidaja annab hotellikülastaja kasutusse taasesitamist võimaldavad seadmed ja fonogrammid ning hotellipidaja ei ole seega ka kasutaja, kes peaks direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 kohaselt tasu maksma.

B. *Õiguslik hinnang*

160. Neljanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas hotellipidaja, kes annab hotellitubades enda külastajate kasutusse taasesitamist võimaldavad seadmed ja vastavad fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, peab maksma õiglast tasu direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi. Eelotsusetaotluses selgitas eelotsusetaotluse esitanud kohus, et käesolev menetlus ei puuduta interaktiivseid või *on demand* ülekandeid. Ka siinkohal omab tähtsust see, kas hotellpidaja kasutab fonogramme üldsusele edastamiseks. Järgnevalt käsitan ma esmalt edastamise mõistet (1), puudutades seejärel üldsuse mõistet, kellele edastamine toimub (2).

1. Edastamise mõiste

161. Nagu ma juba eespool näitasin,[44] on edastamisega direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses tegemist juhul, kui aset leiab otsene või kaudne mis tahes muude vahendite kui ringhäälingus ülekandmise abil esituse helide või muude helide või fonogrammile salvestatud helisid esindavate märkide edastamine üldsusele, kusjuures see hõlmab ka fonogrammile salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist. Seega ei oma tähtsust, kas fonogrammile salvestatud helid ka kuuldavaks tehakse.[45]

162. Need edastamise tingimused direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses näivad mulle täidetud olema sellisel juhul nagu sellega on tegemist käesolevas asjas, kus hotellipidaja annab hotellikülastajate kasutusse nii taasesitamist võimaldavad seadmed kui ka sinna juurde kuuluvad fonogrammid.

163. Komisjon leiab siinkohal, et üldsusele edastamise mõistet direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei tohi põhimõtteliselt tõlgendada laiemalt kui direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet. Arvesse tuleb võtta, et liidu seadusandja soovis autoriõigustele ette näha kõrgema kaitsetaseme kui sellega kaasnevate fonogrammitootjate ja esitajate kaitseõiguste suhtes ning seega oleks loodud süsteemiga vastuolus tagada fonogrammitootjatele ja esitajatele direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 järgi ulatuslikumad õigused kui autoritele direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 järgi. Seetõttu tuleb arvesse võtta direktiivi 2001/29 põhjendusi 23 ja 27.

164. Direktiivi 2001/29 põhjendus 27 ei välista käesolevas asjas edastamise olemasolu. Seda põhjendust tuleb nimelt mõista nii, et isikud, kes võimaldavad taasesitamist võimaldavate seadmete kasutamist, ilma et nad seejuures kontrolliksid juurdepääsu autoriõigusega kaitstud teostele, ei edasta seeläbi veel asjaomaseid teoseid üldsusele. Sellega on näiteks tegemist televiisorite või raadioseadmete müügi ja üürileandmise puhul või siis, kui *Internet Service Provider* üksnes võimaldab juurdepääsu Internetile. Käesoleva asjaga sarnastel juhtudel ei piirdu hotellipidaja aga pelgalt asjaomaste seadmete kasutamise võimaldamisega. Pigem annab ta hotellikülastaja kasutusse vastava eesmärgiga ka fonogrammid ja vahendab hotellikülastajatele seega otsese juurdepääsu fonogrammidele salvestatud helidele.

165. Kokkuvõttes tuleb tõdeda, et hotellipidaja, kes annab enda külastajate kasutusse mitte ainult taasesitamist võimaldavad seadmed, vaid ka vastavad fonogrammid, teeb kättesaadavaks fonogrammidel olevad autoriõigusega kaitstud teosed ja kuuldavaks fonogrammid ning seega on tegemist üldsusele edastamisega nii direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kui ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.

2. Üldsuse mõiste

166. Nagu eespool näidatud,[46] tuleb üldsuse mõistet direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 põhimõtteliselt ühtemoodi tõlgendada, et kohaldada saaks Euroopa Kohtu poolt kohtuotsuses SGAE *vs*. Rafael Hoteles väljatöötatud kriteeriume.

167. Ka taasesitamist võimaldavate seadmete ning fonogrammide kasutusse andmisel füüsilisel või digitaalsel kujul on tegemist fonogrammide avalikustamisega uuele kuulajaskonnale ning kuna hotelli numbritubades vahetuvad kliendid kiiresti, siis kaasneb sellega kumulatiivne mõju ja olulise tähendusega kättesaadavaks tegemine.

44 — Vt käesoleva ettepaneku punktid 85–89.

45 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 89.

46 — Vt käesoleva ettepaneku punktid 94–110.

168. Käesoleva asja asjaolud on ka muus osas nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud asjaoludega sarnased, kuna hotellipidaja eesmärgiks, kes oma käitumise tagajärgedest täielikult arusaanuna teeb enda külastajatele kättesaadavaks kaitstud teosed, on lahutada meelt täiendaval isikute ringil. Lisaks on ka käesolevas asjas teoste kättesaadavaks tegemise puhul tegemist lisateenusega, mida osutatakse teatud kasu saamiseks ja mis võib seega omada mõju tubade hinnale.

169. Seda, et käesolevas asjas on tegemist üldsusele edastamisega direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei välista ka direktiivi 2001/29 põhjendus 23.

170. Esiteks peaks selle põhjendusega üksnes selgitatama, et üldsusele edastamise mõistega direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses ei ole hõlmatud teose otsesed esitused.[47] Käesolevas asjas ei ole tegemist teose otsese esitusega.

171. Teiseks ei ole seda mõtet niikuinii võimalik üle kanda fonogrammi edastamisele direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses. Edastamise mõistet direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses tuleb nimelt tõlgendada arvesse võttes selle sätte erilist konteksti ning seega ka WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artiklit 15 koostoimes artikli 2 punktiga g. Nimetatud sätte kohaselt on fonogrammide edastamisega tegemist juhul, kui fonogrammile salvestatud helid tehakse üldsusele kuuldavaks. Selle määratlusega soovisid WIPO esituse ja fonogrammide lepingu osalisriigid selgitada, et üldsusele edastamisega WIPO esituse ja fonogrammide lepingu artikli 15 tähenduses on tegemist ka siis, kui fonogrammide esitamine toimub kuulajaskonna ees, kes viibivad fonogrammi edastamise kohas.[48]

172. Täpsemalt direktiivi 2001/29 põhjenduse 23 tähendust üldsusele edastamise mõiste osas direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses analüüsiv käsitlus sisaldub minu ettepanekus kohtuasjas C-135/10: SCF, ettepaneku punktid 90–109 ja 114–125.

173. Käesoleva asjaga sarnastel asjaoludel on tegemist edastamisega üldsusele.

3. Kasutaja mõiste

174. Nagu eespool esitatud,[49] tuleb igaüht, kes edastab fonogrammi üldsusele direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, käsitada kasutajana selle sätte tähenduses.

4. Järeldus

175. Seega tuleb järeldada, et hotellipidaja, kes annab enda hotellitubades enda külaliste kasutusse taasesitamist võimaldavad seadmed ning vastavad fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, kasutab neid fonogramme üldsusele edastamiseks direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ning peab seega maksma selle eest õiglast tasu direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.

X. Viies eelotsuse küsimus

176. Viienda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas juhul, kui vastus neljandale eelotsuse küsimusele on jaatav, lubab direktiivi 2006/115/EÜ artikkel 10 liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu” seetõttu, et tegu on „eraotstarbelise kasutamisega” direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses.

47 — Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile EÜ asutamislepingu artikli 251 lõike 2 teise lõigu alusel nõukogu ühise seisukoha kohta, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas, SEK(2000) 1734 (lõplik).

48 — Lewinsky, S., *International Copyright and Policy*, Oxford University Press 2008, lk 481.

49 — Vt käesoleva eelotsusetaotluse punktid 114–117.

A. *Poolte peamised argumendid*

177. *Põhikohtuasja hageja* on seisukohal, et sellele küsimusele tuleks vastata eitavalt samadel põhjendustel, mis on esitatud kolmanda eelotsuse küsimuse osas. *Iiri* ja *Kreeka valitsuse* arvates tuleks sellele küsimusele jaatavalt vastata. Iiri valitsus toob välja, et käesolevas asjas on tegemist eraotstarbelise kasutamisega. Kreeka valitsus viitab kolmanda küsimuse raames esitatud argumentidele. *Komisjoni* arvates ei ole neljandale küsimusele antud vastuse tõttu vajalik viimasele küsimusele vastata.

B. *Õiguslik hinnang*

178. Viiendale eelotsuse küsimusele tuleb vastata eitavalt. Nagu see nähtub juba kolmanda küsimuse osas esitatud seisukohtadest, ei ole võimalik juhul, kui tegemist on üldsusele edastamise kujul aset leidva kasutamisega, kohaldada üksnes eraotstarbelise kasutamise osas ette nähtud piirangut direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkti a järgi.

XI. Ettepanek

179. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsuse küsimusele järgmiselt:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (kodifitseeritud versioon) ja nõukogu 19. novembri 1992. aasta direktiivi 92/100/EMÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas artikli 8 lõikes 2 sisalduvat üldsusele edastamise mõistet tuleb tõlgendada nii, et hotellipidaja, kes seab hotellitubadesse üles telerid ja/või raadiod ning edastab neisse ringhäälingusignaali, edastab üldsusele kaudselt raadio- ja telesaadetes kasutatud fonogramme.

2. Sellisel juhul on liikmesriigid direktiivi 2006/115 ja direktiivi 92/100 ülevõtmisel kohustatud ette nägema õiguse nõuda hotelli- või külalistemaja pidajalt õiglase tasu maksmist ka juhul, kui raadio- ja telejaam on enda saadetes fonogrammi kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud.

3. Direktiivi 2006/115 ja direktiivi 92/100 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et hotellipidaja, kes annab enda hotellitubades enda külaliste kasutusse taasesitamist võimaldavad seadmed, mis ei ole telerid ega raadiod, ning vastavad fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida on sellise seadmega võimalik mängida või kuulata, kasutab neid fonogramme edastamiseks üldsusele.

4. Direktiivi 2006/115 ja direktiivi 92/100 artikli 10 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et hotelli- või külalistemaja pidaja, kes kasutab fonogrammi üldsusele edastamiseks, ei kasuta seda eraotstarbeliselt ning õiglase tasu saamise õigusest direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei ole võimalik teha erandit ka siis, kui külastajapoolne kasutamine tema enda toas on eraotstarbelise iseloomuga.